

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

LEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 177. — ŠTEV. 177.

NEW YORK, TUESDAY, JULY 29, 1924. — TOREK, 29. JULIJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

NENJE IZVEDENCEV GLEDE MORILCEV

poročilo izvedencev se glasi, da je bil Loeb vedno prvi pri snovanju zločinskih načrtov. — On in Leopold sta bila hudobna od mladih dni. — Med drugim sta bila tudi požigalca. — Študirala sta analo zločina. — Že v starosti petnajstih let sta kradla avtomobile. — Loeb je bil tudi izveden tat v raznih department prodajalnah.

Chicago, Ill., 28. julija. — Dr. Karol M. Bauman iz stona in dr. Hulbert iz Oak Park, Ill., zdravniška iz-
denca za obrambo, sta končno objavila rezultat dolge
eiskave duševnega stanja Nathana Leopolda mladšega
Richarda Loeba, ki sta obtožena, da sta umorila štiri-
jstletnega Roberta Franksa in ki sta ta umor tudi pri-
ala.

Podatke glede družine so navedli mati, starejši brat in
ic Jakob dne 15. junija.

Poročilo kaže, da sta bila oba mladiča že v mladosti
odgovorna in da sta vsled tega polagoma zašla na pot
očina.

Malim tatvinam so sledile večje, in postala sta celo
žigalca. Loeb je vedno vodil in Leopold se je postavljal
tem, da ima takega voditelja.

Nikake sentimentalnosti ni bilo v poskusih obeh, da
a deležna največjega užitka, namreč uničenja človeškega
vrljenja. Loeb je pogosto razmišljal o tem, da ubije Leo-
olda in Leopold je baje razmišljal o tem, kako bi bilo, če
umoril Loeba.

V starosti petnajstih let sta ukradla več avtomobilov,
r jih nato uničila. Iz teh ukradenih in svojih lastnih avto-
obilov sta metala opeko na druge avtomobile. Večkrat
a tudi streljala nanje.

Nadalje sta razbijala velike šipe izložbenih oken.
edno sta hodila naokrog oborožena, in Loeb je imel ve-
no pri sebi dleto.

Loeba opisuje zdravniško poročilo kot strahopetca, ki
je bal odprtega boja, čeprav se je delal pogumnim vspr-
o dekle in mladih prijateljev. V starosti med desetimi in
etnajstimi leti sta oba morila čitala življenjepise zločin-
ev, odvajalec in morilcev. V vsakem slučaju sta dom-
evala, da prekašata glede svoje brihnosti vse zlačince, o
aterih sta čitala.

Loeb je bil velik lažnivec od zorne mladosti naprej.
ričel je krasti ter postal polagoma izveden tat v depart-
ent prodajalnih. Kradel je stvari, katerih sploh ni po-
reboval. Igral je tudi detektiva ter zasledoval berače in
ične sumljive eksistence.

V poročilu se glasi:

“Posebna točka vsega tega je bila želja nastopiti
ot “mojstrski duh” ter izvrševati zločine, katerih bi se
e moglo nikdar razkriti.

“Na ta način je hotel postati mojstrski kriminalce
toletja ter razburiti celo deželo z zločini, katerih bi se
ikdar ne razkrito in pojasnilo.

“Niti enega slučaja ni bilo, ko bi izvršil kak zločin
am, ne da bi bilo poleg kakega drugega, ki je občudoval
njegovo spretnost.

“Ko se je obeh polastila ideja odvedenja in umora,
ekom preteklo jeseni, se je glasil prvotni načrt, da bo-
ta umorila skupnega prijatelja Richarda Rubina, a oče
lečka bi ne mogel plačati visoke odkupnine in vsled te-
ga sta opustila ta načrt.

“Nato sta mislila na Tommy Loeba, brata Richarda
Loeba. Tudi to misel sta opustila ter konečno sklenila,
la bosta umorila prvega primernega dečka, ki jima bo
prišel na pot. Konečno sta si izbrala Roberta Franksa.

“Tudi tozadevni načrt je zasnoval Loeb. Leopold mo-
goče ni soglašal z Loebom glede malenkosti, a v glavnem
se je podredil volji Loeba.

“Kri je orosila tla avtomobila, ko sta umorila Ro-
berta Franksa. Leopold se je razburil. Vzkliknil je, da je
to strašno. Kaj pa Loeb? Imel je naravnost užitek od
tega. Smejal se je ter zbijal sale.”

Tekom tekočega tedna se bo predložilo sodišču “olaj-
ševalne okoliščine”, da se določi njih kazni radi umora
Robert Franksa. Glavni zagovornik Darrow pravi, da
bo potrebovala obramba deset dni, da predloži svoj slu-
čaj.

Ves dan in tekom večine noči so se posvetovali stra-
tegi obrambe.

Darrow je rekel, da bo danes nastopil oče Leopolda
kot priča. Kaj more izpovedati oče morilec, da ga ob-
varuje vislie?

Darrow ni hotel pojasniti, kaj bo izpovedal oče, ven-
dar pa se glasi, da ne bo prosil milosti.

OKOSTJE RICHARDA III. SO NAŠLI

London, Anglija, 2. julija. —
Včeraj so iskali pri Bosworthu,
Anglija, okostje angleškega kra-
lja Richarda III., ki je bil ubit
v bitki leta 1485.

Okostje so prevedli v muzej v
Leicester.

MONARHISTIČNO GIBANJE NA GRŠKEM.

Atene, Grška, 28. julija. — Po
celi Grški se je pričelo gibanje,
jojega namen je poklicati kralja
nazaj ter nanovo proglasiti mo-
narhijo. Kot znano, se je grški na-
rod tekom zadnjih splošnih voli-
tev izrekel za republiko.

SENIATOR LODGE JE NEVARNO ZBOLEL

Najbolj strupeni nasprotnik pred-
sednika Wilsona, senator Lodge
iz Massachusettsa, je zbolel ter
se moral podvreči operaciji.

Cambridge, Mass., 28. julija. —
Senator Henry Cabot Lodge leži
resno bolan v neki tukajšnji bol-
nici, kot se je izvedelo včeraj zve-
čer, ko se je moral podvreči pro-
vizorični operaciji.

Veliki stari mož republikanske
stranke je zbolel na svojem domu
v East Point Nahant, včeraj zju-
traj in prevesti so ga morali tak-
oj v neko tukajšno bolnico. Sen-
ator je star štiri in sedemdeset
let. Operacija je bila izvršena ob
polpetih popoldne. Zdravniki iz-
javljajo, da je njegova bolezen
ponovitev stare bolezni, na kateri
je že večkrat trpel, namreč unetja
mehurja.

Senatorju Lodge se je zvečer
vrnila zavest, a njegovo stanje se
smatra kljub temu za resno. Nje-
gov osebni zdravnik je rekel: To
je resen položaj. Mislim, da bo
senator Lodge okreval, a ničesar
pozitivnega ni mogoče izjaviti te-
kom štiri in dvajsetih ali osem in
štiridesetih ur.

Zdravniki so izjavili nadalje,
da je okrevanje senatorja v ve-
liki meri odvisno od njegovega
telesnega stanja, o katerem se je
glasilo, da je dobro, če upoštevamo
njegovo starost. Potrebna pa bo
nadaljna operacija, kot se to
ponavadi zgodi v takih slučajih.
Senator Lodge se ne bo mogoče
vrniti v Washington do jeseni.
Čeprav je trpel velike bolečine,
ko je prišel v bolnico, ni bil po-
trt in zdravniki in strelneže so
ga takoj pripravile za operacijo.
— Kazal je resničen pogum, —
so izjavili njegovi zdravniki.

OSEMDESETLETNI UMORIL BRATA.

Pomfret, Landing, Conn., 28. ju-
lija. — V napadu morilne manje
je je včeraj ustrelil osemdeset let
stari Benjamin White svojega
brata in dolgotrajnega tovariša
Edwin White, ki je bil osem let
mlajši. Edwin je bil znan v naj-
širših krogih, ker je posloval kot
davčni kolektor. V kolikor je bilo
mogoče izvedeti, se nista oba
brata še nikdar prepirala in de-
janje je bilo najbrž izvršeno tudi
brez provokacije. Benjamin je na-
enkrat zgrabil puško ter ustrelil
Edwina ter oddal nato še strel na
nekega Davida Naisona, ki se je
mudil na obisku ter hotel prisko-
čiti Edwinu na pomoč. Starec je
nato zbežal s puško in municijo v
gozd, kjer ga iščejo oborožene
pose.

ZADEVA UMORJENEGA AME- RIŠKEGA PODKONZULA.

Ameriška vlada bo poslala v
Perzijo bojno ladjo, da privede
domov truplo tam umorjenega
ameriškega podkonzula Imbria-
ja ter obvestila ob istem času per-
zijsko vlado, da zna ameriška vla-
da ščititi svoje državljane, če tega
ne morejo storiti domače oblasti.

SLOVENEČ PONESREČEN V MAJNI.

Pri veliki rudniški nesreči, ki
se je pred kratkim pripetila v
Gatesborough, Pa., se je smrtno
ponesrečil tudi rojak Mike Cerar.
Pred par meseci je šel iz New
Yorka delat v majno ter je prej-
šni teden pisal svojim sorodni-
kom, da se bo kmalu vrnil. Smrt
mu je prekržila račune.
Naj v miru počiva!

ZMEDA NA LONDONSKE KONFERENCI

Kratek obris dokumenta juridičnih izvedencev glede
Dawesovega poročila, ki bo predložen konferenci. —
Temelj za povabilo, naj se Nemčija udeleži london-
ske konference. — Nemčija vztraja pri zahtevi, da se
ji da prosto roko ter izjavlja, da je to edino sredstvo,
do bi mogla plačevati.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 28. julija. — Temelj, na katerem bo
Nemčija povabljen, naj se udeleži medzavezniške repara-
cijske konference, bo obrazložen v poročilu, katero sta se-
stavila angleško-francoska jurista Fromageot in Sir Cecil
Hurst. To poročilo bo danes predloženo plenarni konfe-
renci ter najbrž takoj sprejeto, nakar se bo obvestilo Nem-
ce soglasno z besedilom tega juridičnega dogovora.

S sprejemom tega poročila, s katerim se baje strinja
tudi francoski ministrski predsednik Herriot, bo storjen
najbolj važni dosednji korak londonske konference.

Poročilo juristov vsebuje dva dela ter štirinajst čla-
kov. Prvi del vsebuje šest čankov in drugi del osem
čankov, ki nosijo naslov “Postopanje”. Glavne točke po-
ročila so naslednje:

V prvem članku so povdarja, da ne daje versailleska
mirovna pogodba zaveznikom nobene pravice vmešavati se
v notranjo suverenost Nemčije ali v metode plačevanja.
Drugi članek naštevava pravice reparacijske komisije, na
temelju mirovne pogodbe, da določi skupno svoto vojne
odškodnine, da razlaga mirovno pogodbo in tako dalje.

Tretji članek izjavlja, da ne more reparacijska komi-
sija predpisovati metod plačevanja, diktirati zakonodaje ali
predpisovati posebnih metod za kolektiranje davkov v
Nemčiji.

Četrti članek povdarja, da ima Nemčija na temelju
versailleske mirovne pogodbe pravico ohraniti prosto ro-
ko glede sredstev plačevanja.

Peti članek povdarja, da diktira poročilo Dawesove
komisije izvedencev metode plačevanja, da ustanovlja ino-
zemsko kontrolo proračunskih dohodkov Nemčije in dru-
ge kontrole, ki stoje izven mirovne pogodbe.

Šesti članek, ki zaključuje prvi del poročila, izjav-
lja, da ni Dawesov načrt v konfliktu z versaillesko mirov-
no pogodbo, da pa vključuje odredbe, katerih ni v mi-
rovni pogodbi.

Članek sedem, ki predstavlja prvi članek drugega
dela, ugotavlja, da je treba vdejeviti Dawesovo poročilo
ne da bi prišlo v konflikt z mirovno pogodbo.

Osmi članek navaja posle reparacijskega komisije,
katero se proglasa za edino agencijo kolektiranja nemških
plačil.

Deseti članek, v katerem se ugotavlja, da ni finančna
in ekonomska enotnost Nemčije briga reparacijske komi-
sije, pravi nadalje, da ni reparacijska komisija zasedla
Ruhra in da ni vsled tega naloga te komisije pogajati se
glede izpraznenja. O teh zadevah mora razpravljati nem-
ška vlada z zavezniki in vladami, ki so odredile okupacije.

Enajsti članek razpravlja predmete, o katerih se mo-
rajo zavezniki dogovoriti in prav posebno sankcije.

Dvanajsti članek izjavlja, da je nemška vlada priza-
deta pri teh sankcijah in da je vsled tega treba obvestiti
Nemčijo, kakorhitro bo sklenjen med zavezniki tozadevni
dogovor.

V tem članku se glasi konečno, da bo posojilo, katero
bo dvignila Nemčija, odvisno izključno le od prepričanja
nalagalec denarja, da ne bo nobena sila zopet motila
ekonomskega življenja Nemčije.

Trinajsti članek trdi, da je treba uveljaviti tri dogo-
vore in štirinajsti članek, ki zaključuje poročilo, uveljavlja
da je treba povabiti na londonsko konferenco nemško vla-
do in tudi reparacijsko komisijo, da se sklene in potrdi o-
menjene tri dogovore.

Sestanek “Big Five” bo danes razmišljal o kompen-
zacijah, katere naj se ponudi Franciji v zameno za voja-
ško izpraznenje Ruhra, v katero je ministrski predsednik
Herriot provizorično privolil. Zavozljano vprašanje med-
zavezniških dolgov in jamstev, čeprav oficijelno izključeno
iz konference, bo dvignjeno neformalno, ko bodo dospeli
Nemci in Francozi jih bodo takoj naprosili, naj sklenejo v
zameno za vojaško izpraznenje Ruhra ugodno trgovinsko
pogodbo s Francijo.

Iz dobroinformiranega vira sem dobil besedilo pisma,
katero je pisal pretekli četrtek MacDonald francoskemu
ministrskemu predsedniku. V tem pismu se je prvokrat
omenilo vprašanje vojaškega izpraznenja Ruhra.

Pismo je bilo kratko ter je ugotavljalo, da je prišel
čas, ko je treba dvigniti vprašanje vojaške evakuacije.
Kakorhitro bi bila ekonomska evakuacija izključena, bi
bilo težko nadaljevati z vojaškim zasedenjem, kajti tako
zasedenje bi preprečevalo flotiranje posojil in kreditov, ki
so zaželjivi.

Angleška vlada želi, da se izvrši vojaško izpraznenje
Ruhra do 15. januarja 1925, ko bodo Angleži sami izpra-
nili mestno pročelje pri Kolinu, soglasno z besedilom mi-
rovne pogodbe.

BRAZILSKI VSTAŠI SE BAJE UMIKAJO

Iz brazilskega glavnega mesta so
došla poročila, v katerih se gla-
si, da se revolucionarji na celih
črti umikajo.

Rio de Janeiro, Brazilija, 28.
julija. — V komunikaciji, katere-
ga je izdala vlada zgodaj danes
zjutraj in ki se tiče položaja, ki
se je razvil vsled revolucionar-
nega gibanja v Sao Paulo, se gla-
si med drugim:

— Zvezne čete potiskajo vstaše
nazaj na celi fronti. Zaplenili smo
puške, strojne puške in municijo
ter tudi precejšnje število vsta-
šev, ki vsi izjavljajo, da vlada med
vstaši potrptost in da so izmučeni
vsled naporov zadnjih par dni.

— Zavzeli smo z naskokom ura-
de severne postaje ter vlak, ob-
stoječ iz lokomotive in enega vo-
za, opremljenega s strojniciami.
Naša artilerija je bila uspešna
pri obstreljevanju sovražnih po-
zicij.

— Najbolj važno dejstvo pa je
napredovanje, katero so izvršile
zvezne čete med včerajšnjim dnem
in današnjim.

V informacijah, katere je do-
bila neka newyorška kabelska
družba se glasi, da se je revolu-
cionarni izbruh v Sao Paulo v
Braziliji končal z zmago vladnih
čet. Poročilo pravi nadalje, da po-
stajajo razmere v Sao Paulo hi-
tro normalne.

FRANCIJA POČASTILA RO- CKEFELLERJA.

Pariz, Francija, 27. julija. —
Španski kralj Alfonso in John D.
Rockefeller sta bila izvoljena ino-
zemskim članom Akademije lepih
umetnosti kot velika pospeševalca
umetnosti. Španski kralj je stopil
na mesto zamrlega španskega sla-
karja Sorolla y Bastida in Rocke-
feller je bil izvoljen, da izpolni
vrzel, nastalo vsled smrti James
Shannona v Londonu.

Rockefeller je bil izvoljen, ker
je podaril brezpogojno osemnajst
milijonov frankov za francosko
dobrodelnost.

ZATIRANJE ČASOPISOV V RIMU.

Rim, Italija, 28. julija. — Pre-
fekt je dal danes zapleniti vse ča-
sopise, ki so kaj poročali o Ma-
teotovem slučaju. Vsega skupaj
je bilo zaplenjenih sedem dnevni-
kov.

ZAROTA PROTI PAŠIČU IN KRALJU ALEKSANDRU

Zarotniki so baje dobili svoja na-
vodila iz Moksve. Zaroto je raz-
krinkala neka ruska princeza.
Jugoslavija ima nov kabinet.

Berlin, Nemčija, 28. julija. —
V Belgradu so prišli na sled veli-
ki zaroti.

Zarotniki so imeli baje namen
usmrtiti kralja Aleksandra in biv-
šega ministrskega predsednika
Pašića.

Zaroto je vodil ravnatelj ruskega
oddelka belgrajske policije.
Možak je dobil vsa potrebna na-
vodila iz Moskve.

Zaroti je prišla na sled neka ru-
ska princeza.

Aretirani policijski ravnatelj je
baje tudi v zvezi z atentatom, ki
je bil vprizorjen na srbskega no-
tranjega ministra Draskovića.

Belgrad je kosišče političnih
zarot.

Zarota, sklenjena v Belgradu,
je pred desetimi leti dala tudi si-
gnal za svetovno vojno.

Belgrad, Jugoslavija, 28. julija.
Danes je bil zaprežen kabinet
Ljube Davidovića.

Davidović je ministrski pred-
sednik, Marinković pa zunanji
minister. Oba sta demokrata.

Ministrstvo je izjavilo, da bo
politika novega kabineta nasled-
nja: Vzdrževati mir na Balkanu
in zasledovati cilje splošnega mi-
roljubja v duhu MacDonaldove
in Herriotove politike.

RUSIJI BO ZMANJKALO SLAD- KORJA.

Moskva, Rusija, 27. julija. —
Ker se je v Ukrajini pridelalo ve-
liko manj sladkorne pese kot se
je prva domnevalo, se boji ruska
sovjetska vlada, da ji bo popol-
noma zmanjkalo sladkorja.
Vlada namerava nakupiti veli-
ke množine sladkorja v inozem-
stvu, predvsem v Združenih dr-
žavah.

EGIPČANSKI MINISTR. PRED- SEDNIK DOSPEL V PARIZ.

Pariz, Francija, 28. julija. —
Egipčanski ministrski predsednik
Zaglul paša je dospel v Pariz, da
se bo posvetoval z najuglednejši-
mi pariškimi zdravniki glede ra-
ne, katero mu je prizadel dne 12.
julija atentator.

Zdravniki mu bodo najbrž pr-
poročili popoln mir v kakem
francoskem zdravilišču.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$12.70 2000 Din. — \$25.20 5000 Din. — \$62.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej
15 centov za poštnino in druge stroške.
Računilja na zadnje pošte in izplačuje “Poštni človekni servis”.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$ 9.70 500 lir \$23.25
300 lir \$14.25 1000 lir \$45.50
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov
za poštnino in druge stroške.
Računilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opa-
tiji in Zadru.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ
LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepri-
čakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej,
računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V
NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa
New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4887.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopisi, brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališke naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

PRETIRANA ZAHTEVA

Pred policijskega sodnika je bil priveden človek, ki je prekršil postavo. Dotičnik je bil inozemec. Policijski sodnik mu je napravil dolgo pridigo. Ne toliko zastran pregreška, pač pa vsled tega, ker dotičnik ni ameriški državljan.

Sodnik je rekel, da je njegova največja želja doseči in izposlovati, da bi bil vsak inozemec deportiran, ki bi po enem letu bivanju v tej deželi še ne imel državljanstva papirja.

Patriotizem je lepa reč, toda tudi patriotizem mora imeti svoje meje, sicer postane smešen.

Seveda bi si moral vsak priseljenec, ki namerava ostati v tej deželi, prekomogoče nabaviti državljanstvo papirje. Ravnotako kot drugi, uživa tudi on zaščito postav, nima pa pravice pri volitvah odločevati o usodi dežele. To pravico imajo edinole državljani.

S pravico državljanstva mora pa tudi prevzeti državljanstvo dolžnosti.

V Združenih državah je pa vsepolno tujezemcev, ki se le začasno mudijo v deželi. Prišli so sem brez namena, da bi tukaj ostali.

Med te spadajo trgovski potniki iz raznih dežel, ljudje, ki se mude tukaj na študijskih potovanjih in v svrhu študij, umetniki, pisatelji itd. Ali more kdo prisiliti te ljudi, da bi po po enoletnem bivanju v tej deželi zaprosili za državljanstvo papir?

Ako bi Amerika zahtevala, da mora biti vsak njen prebivalec državljan, ali bi ne mogle druge države zahtevati nekaj podobnega?

Ameriški potniki in ameriški učenjaki so raztreseni po vsem svetu.

Kaj bi rekli naši patriotje, ako bi Kitajska in Japonska prisilili ameriške trgovske potnike, da morajo po enoletnem bivanju v deželi postati japonski oziroma kitajski državljani?

Brez dvoma bi naši stoprocentni patriotje takoj zahtevali, naj Združene države napovedo vojno kitajskim in japonskim "barbarom".

Kljub temu bi pa ti dve deželi povsem pravilno ravnali v zmislu ameriškega zakona.

Vojna je rodila geslo, da je treba vse amerikanizirati! Kdor bi pred vojno kaj takega zahteval, bi bil predmet splošnega posmeha.

Priseljenci, ki imajo namen stalno ostati v Združenih državah, naj si takoj nabavijo prvi državljanstvo papir in po preteku določenega roka ameriško državljanstvo. Ako ne izpolnejo najmanjših dolžnosti napram deželi, ne morejo uživati njenih velikih prednosti. hovnem oziru.

Razentega je naloga priseljenega elementa, da ne sodeluje samo v fizičnem, pač pa tudi v političnem in duševnem življenju.

To pa še ne pomenja, da bi zamogel kdo vsiljevati ameriško državljanstvo človeku, ki se mudi le začasno v tej deželi.

Dopis.

Tacoma, Wash.

Tukaj živi ugledna mlada Slovenka Emil Bogomir Čekada in njegova sestra Martha Amalijsa.

Bila sta rojena v Jelšanah, na Notranjem, kjer je sestra končala osmi razred, mlajši bratec pa sedmi razred. Leta 1913 so oče in dva starejša brata pisali po ostalo družino, in Emil in Martha sta morala zadnjič zrla na svoj nepozabni rojstni dom. Ko sta dospela v Tacoma, sta se tedaj 11-letni Emil in 13-letna sestra takoj sprijaznila z angleško govorečimi otroci. Tiste jeseni sta stopila v prvi razred sosednje ljudske šole. Hodila sta v večerno in poletno šolo in tako končala osem razredov v dve leti in pol. Februarja 1916 sta stopila v Lincoln High School, katero sta končala v treh letih in pol. Martha je tedaj dobila prvo nagrado za najboljšo učenjico med dekletji.

Jeseni 1919 sta skupaj odšla na

Univerty of Washington, Seattle. Emil si je izvolil učenje za zdravnika, sestra pa za učiteljico domačih del. V času štiri-letnega učenja na univerzi je bil Emil počasen s tem, da je bil sprejet v častno društvo medicinecev, sestra pa v podobno društvo domačih del. Bila sta vedno med prvimi z učenjem in jako cenjena med součenci. Martha se je tudi odlikovala v vsakovrstni telovadbi. Dobila sta prisrčne čestitke ob zaključku od vsakega, kateri je vedel, kako hitro sta šole izvršila. Končala sta univerzo leta 1923. Sedaj je Emil končal leto nadaljnje šole na univerzi in je dobil za dobro učenje in trud nagrado od University John Hopkins, Baltimore. Šolski stroški mu bodo plačani za "eto" leto. Odšel bo v Baltimore zadnje dni septembra meseca. Njegova sestra pa bo učiteljica domačih del v High School v enem zapadnih mest.

To ti rečem!

"Jaz nikakor nisem bogat, kljub temu je pa ena stvar na svetu, katero lahko kupim in se zadovoljujem z njo kot bogat človek, in to so **HELMARS**, največja ameriška vrednost v cigaretah."

20 **HELMARS** stane par centov več kot dvajset navadnih cigaret, toda z vsako **HELMAR** imate veselje in užitek, dočim dobite v navadnih cigaretah cenen, mešan tobak, spravljen v papirnate zavoje.

HELMARS so popolnoma čiste ter so v lepenkastih škatljah, da se ne lomijo.

Kot drugi, boste z veseljem začeli kaditi turške.

Anaguros

Izdelovalci prvovrstnih turških in egiptovskih cigaret na svetu.

BOXES OF 10 or 20

Iz Jugoslavije.

Mati zunanjega ministra umrla.

Dne 12. julija je umrla v Marseillu na Francoskem mati zunanjega ministra dr. Ninčiča. Bivala je pri svojem sinu dr. Velizarju Ninčiču, ki je jugoslovanski konzul v Marseillu.

Odobreni krediti ministrstva narodnega zdravja.

Ministrstvo narodnega zdravja je te dni odobrilo sledeče kredite: 3 milijone dinarjev za dva paviljona duševne bolnice v Toponici, 480 tisoč dinarjev za popravilo porušene hiše v Kovinu, kjer se ustanovi duševna bolnica, 2 milijona dinarjev za otroške paviljone v Skoplju in 4 milijone za interni beogradski paviljon.

Bolničarska šola v Beogradu.

Ministrstvo narodnega zdravja bo otvorilo začetkom bodočega šolskega leta v Beogradu bolničarsko šolo, katere kurz bo trajal eno leto.

Krvoskrustvo mlade deklice.

Te dni se vrši pred sodiščem v Mostaru v Hercegovini senzijski proces radi krvoskrustva mlade seljačke deklice Anke Karić, ki je obtožena tudi detomora. Dekle, ki je izredne lepote, je pri-

Mi, kateri ju poznamo, jima želimo nadaljni uspeh, starišem in bratom pa čestitamo na njihovem dobrem delu. Da bi več takšnih slavilo slovensko zemljo! Poročevalec.

blizno eno leto imelo razmerje s svojim hromim bratom in je vse druge častilce odbijalo. Ko so se pojavile posledice tega grešnega razmerja, je njen brat zbežal v Beograd. Kmalu za njim je odšla tudi Anka. V Beogradu sta nadaljevala intimno življenje. Slednjič pa se je brat naveličal nadležne sestre in jo je spodil. Anka je odšla v Zemun in tavalja ob obrežju Donave. Naenkrat, kakor pravi sama, so jo popadle slabosti in je omedlela. Ko se je zopet zavedla, je našla poleg sebe mrtvo dete, katero je vrgla v Donavo. Obsodba v tem senzijskem procesu še ni bila razglašena.

Šoferji v južni Srbiji brez plače.

Poštno in hrzjavno ministrstvo je poslalo pred tremi meseci v južno Srbijo 20 šoferjev, ki pa za vse 3 mesece še niso prejeli nobene plače. Nekateri so radi tega že zapustili službo, ostali pa nameravajo storiti isto, ako se zadeva njihovih plač čimprej ne uredi.

Kongres inženjerjev in arhitektov v Novem Sadu.

Te dni se vrši v Novem Sadu kongres inženjerjev in arhitektov iz cele kraljevine. Na kongres je prislopo okoli 250 delegatov iz raznih krajev države. Dne 12. julija so delegati prishostvovali odkritju nagrobnega spomenika komponistu "Lepe naše domovine" Pavla Runjanina.

Peter Zgaga

V nedeljo je imelo slovensko pevsko društvo Danica svoj piknik.

Pravijo, da je bil uspeh popolen.

Po mojem mnenju ni bil.

Kajti niso se bili prav čisto nič stepli.

*

Jugoslavija ima nov kabinet.

Zmagali so demokratje.

Ministrski predsednik je Davidović, zunanji minister pa Marin-ković.

Novo ministrstvo je obljubilo, da bo delalo za mir na Balkanu v zmislu Herriotove politike.

Herriot nima dobrih političnih receptov. To se kaže na sedanjih londonskih konferenci, še bolj se pa kaže v Porenju in Porurju.

Kdor bo hotel na Balkanu kaj napraviti, bi moral zasledovati povsem drugačno, samoniklo politiko.

Ta politika pa ne sme biti francoska. Še manj pa balkanska.

*

V Chicagu se vrši obravnava proti milijonarskima morilecema Loebu in Leopoldu.

To ni potna obravnava, ker sta obtožena priznala svojo krivdo. Sodil ju bo en sam sodnik.

Advokati so najeli dva najboljša zdravniška izvedenca, ki sta preiskala duševno in telesno stanje obsojencev.

Listi sa včeraj objavili uspeh te preiskave.

Izvedenci so rekli: 'Leopold in Loeb imata patološko željo podrejenosti. Njun lastni ego je bolan. Izvajata deluzionalno tendenco glede lastne superiornosti. Oba sta nevarna, bolehaloča na neki psihozi. Kot verbalista sta izrazito patološka karakteristika.

Sedaj, dragi čitatelj, pa več, kaj sta Leopold in Loeb. Oziroma še enkrat prečitaj gorenjo zdravniško izjavo, pa boš vedel.

Jaz slučajno ne vem.

*

Dandanašnji je vse patentirano. Kmalu bomo slišali, da je kak iznajditelj tožil naravo zastran prekršenja patenta.

*

Neki list piše: Ali ni zanimivo, da so v Nemčiji v prvih treh mesecih tekočega leta poklali in pojedli nad 4000 psov?

Bogve kako zanimivo bi se zdelo dotičnemu časnikarskemu poročevalcu, ako bi ga začel kdo krmiti s pasjo pečenko?

*

Cena pšenice neprestano narašča.

Republikanci so si namreč vtepli v glavo, da morajo pšenice cenovno umetno zvišati. To se jim je popolnoma posrečilo. V zameno za to skušajo dobiti zase farmer-ske glasove. In farmerji bodo glasovali zanje, kajti republikanci jim ogomotoj večji izkupiček.

Republikanci naj bodo pa prepričani, da bodo z vsakim glasom, ki ga bodo dobili od farmerjev, izgubili najmanj pet glasov delavcev in mešanov.

*

V New Yorku je bil neki človek na cesti obstreljen.

Možak je gotovo zadovoljen in plava v sami blažnosti, ko so mu v bolnišnici povedali, da ga ni obstrelil cestni ropar, pač pa prohibicijski agent.

Kako sladko je trpeti za načela in postave domovine!

*

Vagabund je rekel članici Salvation Army:

— Verjamem vam, da je krasno nebeško kraljestvo, gospodična. Le to je križ, da mora človek prej umreti, predno pride vanj.

*

Mussolini zatira časopise.

Vsak list, ki omeni ime poslanca Matteottija, je zaplenjen.

Če misli s tem zatreti sovražno razpoloženje, se moti.

Jezik mrtveca je strašnejši kot jezik živih ljudi.

Mussolinija bo strmoglavil mrtvi Matteotti.

Jugoslavanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 951, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4322 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavno tajniko. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.

Katastrofalen orkan v logaški kotlini.

Iz Logateca poročajo bolj obširno o katastrofalnem divjanju silnega orkana, ki je divjal po logaški kotlini v ponedeljek dne 7. julija okoli 8. zvečer. Nad logaško kotlino se je mahoma stemnilo. Nastala je prava tema. Črni oblaki so prepregli vso kotlino in bogate gozdove. Pridrvel je silen vihar, ki sta ga spremljala grom in blisk. Usul se je takoj najprej gost dež in nato ogromna toča, ki je povsod pobila vse poljske pridelke. Orkan je trajal samo deset do petnajst minut. Ta čas pa je povsod povzročil velikansko škodo na polju, na poslopijih in v gozdovih. Orkan se je vil od Gornjega Logateca proti Kalemu in Martinjemu hribu. Povsod, kar je obšel, je orkan, ki je bil sličen velikanškemu vodenemu steburu ali morskemu valu, vse izruval in popolnoma uničil. Največjo škodo je napravil okoli Martinjega hriba. Tu je vihar porušil sedem novih kozolecev, ki so imeli podstavce betonirane. Po gozdovih je sedaj opaziti strašno sled tega viharja. Koder je valovil, povsod je napravljena široka pot, kjer vse dreve leži na tleh. Na polju je vihar napravil neprekenljivo škodo ter je prebivalcem uničil skoraj vse poljske pridelke. Vse žito, fižol, koruza in krompir so uničeni. Krompir je do 75 odstotkov pokončan, ravnotako tudi ostali pridelki. Prebivalstvo je vsled tega zelo obupano in pričakuje, da priskoči država na pomoč. Najbolj strahovito pa je bilo divjanje orkana po gozdovih. Orkan je tu poruval nad 90 odstotkov smrek in drugega drevja. Uničenih je popolnoma do 30 oralov gozda. Po splošni cenitvi je orkan izruval in pokončal od 80 tisoč do 90 tisoč kubičnih čevljev do brega lesa. Orkan je porušil oziroma poškodoval več kmetijskih hiš. Županstvo ee uvedlo pomož-

no akcijo in je pričakovati, da bo na intervencijo okrajnega glavarstva imenovana posebna komisija, ki bo ocenila ogromno, več milijonov znašajočo škodo.

Smrtna kosa.

V Trzinu (Monfalcone) je preminul dne 7. julija, zadet od kape v kopelji, šrom Slovenije dobro znani lesni trgovec Josip Goljevček. S sposobnostjo in marljivostjo si je ustvaril pokojnik lepe evetoe podjetje. V politično življenje se ni vmešaval, bil pa je zaveden narodnjak in naprednjak. Njegove zemske ostanke so položili k večnemu počitku 9. julija na pokopališču v Gorici.

Stari grobovi pri Avčah.

Ko so te dni pri Avčah v Kanaški dolini kopali kamene na Kovačevičevem posestvu, so našli na starinskih grobovih, ki so bili zakriti s kamenitimi ploščami. Nekoliko grobov so odprli ter našli v njih okostja, ki so pa pri odpiranju takoj razpadla. V grobovih so našli tudi meč, dve zapestnici, ženski okras in tri novee katerih starost še ni ugotovljena. Več grobov je še zaprtih. Povabljeni so strokovnjaki, da si ogledajo starinske zanimivosti.

Čebelarški kongres v Beogradu.

Letošnji čebelarški kongres bo v dneih 23., 24., 25. in 26. avgusta v Beogradu. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležnikom kongresa polovično vožnjo na vseh državnih železnicah.

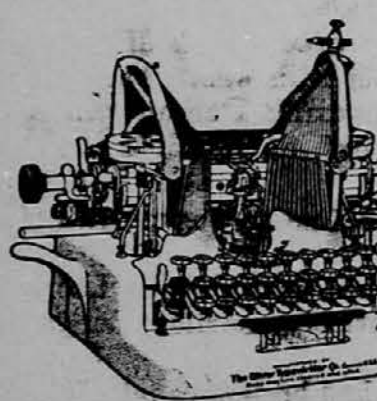
Kongres poštinih uradnikov v Beogradu.

Te dni zborujejo v Beogradu poštini uradniki in uslužbenici. Gre za izdelavo projekta za preureditev poštno-uradniškega zakona na temelju novega uradniškega zakona.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lali-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

Expresne stroške plačamo mi, torej nikakih stroškov za prevoz.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

KLINIKE ZA RAZVAJENE OTROKE.

Najnovejši razvoj na polju otroške higijene so klinike za razvajene otroke, takozvane "habitat clinics". Federalni otroški urad (U. S. Children's Bureau) podaja zanimiv opis teh najmodernejših zdravilnic, ki bodo še dalekosežnega pomena za pravilno vzgojo otrok.

V teh klinikah se otroci, ki pokazujejo naglo jezo ali druge slabosti in razvade, smatrajo za "paciente"; diagnoza in zdravljenje njihovih slabih lastnosti se izvršuje na znanstveni podlagi. Klinika išče vzroke otrokove razvade in jih odpravi; s tem pomaga otroku, da se more normalno prilagoditi svojem okolju in se razvije v človeka z dobro zaokroženim značajem.

Poročilo federalnega otroškega urada je spisal dr. D. Thom, ravnatelj "habitat klinike", ustanovljenih od Community Health Association v Bostonu. Prva taka klinika je bila organizirana leta 1921 in je bila tako uspešna, da jih je sedaj osem v Bostonu, — tri pod upravo zgoraj omenjene organizacije in pet pod oddelkom za mentalno higijeno Massachusettskega departamenta za duševne bolezni.

Razvade, ki se zdravijo v teh klinikah, se nanašajo na prehrano, temperamento izbruhe, prepirljivost in plahost, probleme spolnega življenja, mokrenje, uničevalni nagon, zločinske tendence in ostre spremembe značaja. Otroci, ki so se "prevzeli" in nočejo jesti potrebne zdrave hrane, otroci, ki na vsak poskus discipline odgovarjajo s cvilenjem, ki v izbruhih naglo jezo udarjajo okoli sebe; otroci, ki so ali preplašeni ali preobčutljivi, da bi se mogli srečno tovaršiti z drugimi otroci, dostikrat celo ne z lastnimi brati in sestrami; otroci, ki brez vidnega razloga začnejo lagati ali krastiti, in mnogi drugi — vsi ti prihajajo v "habitat klinike", kamor jih privedejo starši, ki so v skrb, ker da nekaj ni prav z njihovimi otroci.

Tekom leta pred Dr. Thomovim poročilom so bostonske klinike za beležile 160 slučajev, 130 izmed katerih je bilo natančno proučenih. Le v 19 slučajih je bil izid neugoden in se ni pokazalo nikakoli izboljšanje. Od teh neuspešnih slučajev pa jih je bilo 12, ko družina ni nič sodelovala pri zdravljenju. Le pri 7 otrocih, katerih družine so sodelovale, ni bil dosežen povoljen uspeh.

Ko otrok pride na kliniko, opravijo zdravniki najprej natančen telesni pregled, da odpravijo vse organske vzroke otrokove abnormalnosti. Natančno poznavanje telesnega zdravja je največje važnosti za vse klinike, ki se ukvarjajo z mentalnim zdravstvom. Radi tega Dr. Thom priporoča, naj bodo "habitat klinike" splošno priznane zdravilnice. Po zdravniškem pregledu odpelje klinika svojega "socialnega delavca" k otroku na dom, da poroči o domačem ozadju in okoliščini pacienta; "socialni delavec" kasneje pomaga staršem izpolnjevati zdravniške nasvete. V kliniki sami preiskuje strokovnjaki psiholog (dušeslovce) mentalno stanje otroka in skrbno opazuje njegovo obnašanje in njegove lastnosti. Končno psihiater (zdravnik umobolnih), ki ima pred seboj poročila "socialnega delavca" in psihologa, pregleda otroka, izprašuje starše, napravi diagnozo in sklene, kaj naj se stori za otroka.

V ilustraciji metod, ki se rabijo na teh klinikah, naj na kratko navedemo sledeči slučaj, ki ga opisuje Dr. Thom:

A. A., tri leta star, precej visoko nadarjen, sin inteligentnih in voljnih staršev, je bil priveden v kliniko — zlasti radi vprašanja prehrane. Otrok je bil podhranjen, jako siten glede hrane, nikoli ni hotel jesti, kar se je pruden postavilo na mizo pri obedu, ni maral za mleko, odklanjal je

zelenjavo, ali jako rad jedel meso. Bil je trmast, uporen proti avtoriteti in javkajoč, kadarkoli je kdo prekrizal njegove račune. Spal je nemirno, so premetaval, zvičajl in dostikrat vpil sredi spanja. Prvi korak klinike je bil ta, da je storila potrebno, da se otrok privadi k rednemu spanju. Potem se je natančno razlagalo materi, kake metode rabijo otroci v ranih letih, da bi obveljala njihova volja. Povdarilo se je njej, da je popolnoma zastoj privajati otroka k zdravi prehrani, dokler mu dajejo jabolki in slaščice, čim odklanja mleko in zelenjavo; da, dokler mu njegova trma pomaga dobiti, karkoli si želi, ravno tako dolgo se bo posluževal tega sredstva; da je jako važno za otroka v teh letih, da se nauči da javkati in upornost niso prava sredstva za doseg cilja. Sestavljen je bil načrt otrokove diete in naložilo se je materi, naj ob vsakem obedu postavi pred otroka le zmerne porcije jedi. Obljubila je, da bo pustila jed zadosti časa pred otrokom, tako da ima priložnost jesti počasi, ali ne predolgo, da bi se z jedjo igral; nato naj se jed odstrani, kolikor je ni snedel, in naj se mu nič ne da med enim obedom in drugim razum ekstraporije mleka, predpisane radi podhranjenosti. Starši naj se nikar ne brigajo, da-li on pojede ali ne. Otroku so na lep način razlagali ves načrt in izročili mu polno, na katerih se bo vsak uspeh pri obedah zaznamoval z zlato zvezdo. Po koncu šestih mesecev, tekem katerih je stvar izgledala dostikrat precej obupno, je bilo podano sledeče poročilo: "Otrok izredno dobro uspeva, je vsako zelenjavo, vtevisi korenje, špinačo, fižolovo stročje, če ne mara za mleko, ali ga jemlje po en kozarec na dan". — Mesece kasneje se je poročilo: "Pacient zavzema hrano nadalje brez vsakih težav; telesno se je popravil; veliko manj ugovarja; ni več plah in s ponosno pove zdravniku, kako se je popravil".

V odvajenju otrokovih razvad je dostikrat najprej potrebno podučevati starše, kajti mnogo razvad in slabih lastnosti izvira iz obnašanj in dejanj staršev ali drugih članov družine. "Srečen je lahko oni otrok". — pravi Dr. Thom, — "kateremu ne deli discipline kak čustveno nestalen roditelj — dostikrat na jako napačen način".

Na koncu poročila pravi Dr. Thom: "Ni nikakega dvoma o praktični vrednosti klinik, katerih glavni smoter je proučevanje mentalnega zdravja otrok. Otroška dela niso le primerna doba, marveč edina doba, da se začne program mentalnega zdravja. Rano se zasejajo semena prepirljivosti, sebičnosti in občutkov inferiornosti. Sad utegne dozoreti še le kasneje v življenju, morda nikoli. Ali, ako hočemo žeti v svojih otrocih blagoslov primernega, zaokroženega in samostojnega tipa osebnosti, treba zasejati seme v najranjših letih in ga dobro negovati."

85 narodov v severni Sibiriji.

Sovjetska vlada je priredila nedolgo tega v severni Sibiriji ljudsko štetje. Videla je, da prebiva tamkaj 85 raznih narodov, od katerih šteje največji 8816 duš, najmanjši pa le 15 oseb.

Srebrna ruda, ki tehta 15 metrskih centov.

Kanadski rudar Clement, rodом Francoz, je izkopal v srebrnih rudnikih pri Cobaltu ogromno grudo srebra, ki tehta 15 metrskih centov in je vredna 20 tisoč dolarjev.

V imenovanem rudniku doslej še niso zlomili tako ogromne grude srebra.

Primo de Rivera.

Španskemu diktatorju niso tla z rožicami posuta. Skupina socialistične revolucije in armada. Velikansko razburjenje vsled španskega poraza v Maroku leta 1921.

Vlada generala Primo de Riveri pravi, da je težko krizo, ki se stalno stopnjuje.

Najprej je imel Primo de Rivera velike težave vsled opozicije starih strank, predvsem od grofa Romanonesa in bivšega parlamentarnega predsednika Alvariza vodene levice. V začetku je sicer španski diktator z lahkoto premagal opozicijo, toda v začetnem času je cela vrsta okoliščin zelo poslabšala njegov položaj. Slabo stanje narodnega gospodarstva, draginja in načelna nezadovoljnost Španca z vsako vlado, vse to je bila voda na mlin opozicije, ki je poleg tega zelo dobro znala izrabiti vedno bolj očitno nezmožnost vlade.

Nade na novo ustanovljeno stranko (Union Patriótica) se tudi niso uresničile, pa čeprav jo je vlada z vsemi sredstvi podpirala in čeprav je bil njen voditelj, general Hermosa, član vsemogočnega direktorija. In naravno! Voditelji vladne stranke so sami stari aristokrati, ki nimajo prav nobenih državnih talentov in ki so tudi drugače brezpomembni ljudje. In ko se je izjavila protinova vladni stranki celo konservativna desnica, katero vodi spodobni Maura, je bila usoda nove vladne stranke zapečatenata. Poizkus Primo de Riveri, da bi si ustvaril s pomočjo nove stranke tudi civilno politično moč se je torej žalostno ponesrečil.

Pravi vzrok sedanje krize pa ne leži toliko v notranje političnih motivih, kakor pa v faktorju, ki je dal Riveri moč — v vojski. Na Španskem obstojita in sta obstojali — poleg cerkve samo dve skupini: skupina socialne revolucije (socialisti in sindikalisti) ter ona socialnega reda — vojska. Vsa ostala javnost pa je tvorila v političnem oziru amorfno maso. Kot najučinkovitejša organizacija za red je bila vojska od vseh vlad z dobrotami obispana, kar je zelo slabo uplivalo na discipline vojske. Seveda ne toliko na disciplino moštva, ko na disciplino oficirjev. Vsaj je postal diktator tudi sam Rivera le s pomočjo nedisciplinarnosti. Sedaj pa se obrača isto sredstvo proti njemu. Pred Rivero je namreč stopilo prvo in najtežje vprašanje Španke — maroško vprašanje.

Katastrofa španske vojske v Maroku leta 1921 je izzvala v vsej deželi burjo viharja. Vse je kričalo po preiskavi in da je treba krivce kaznovati. To je pri nastopu svoje diktature Rivera tudi obljubil. Bilo je tudi v resnici več procesov izvedenih in izrečenih več ostrih kazni. Proces proti glavnemu krivcu generalu Berengneru pa je direktorij stalno odlašal, ker se je hotel lotiti te kočljive točke šele tedaj, ko si bo popolnoma zagotovil svojo pozicijo.

Danes je proces proti generalu Damas Berengneru v toku. Ne vzbuja pa onega zanimanja, kakor se je pričakovalo.

V vojski pa je proces prava senzacija in danes je vsa vojska razdeljena na dva tabora: za ali proti generalu Berengneru. Posledice zanimanja vojske so se tudi že pokazale in prijatelji obsojenega generala so dosegli, da je moral general Aguilera kot predsednik sodišča odstopiti, ker da je bil preveč pri stranki. Na njegovo mesto je bil imenovan splošno spoštovani general Weyler. Čeprav pa more ta proces povzročiti še velike sitnosti, pa vendar ni težišče krize v njem, temveč v maroškem vprašanju.

Maroški problem ni samo vojski problem. Kot tak je veljal mnogo krvi, prinesel pa zelo malo slave in efektivnih uspehov. Toda najvažnejša plat maroškega vprašanja je v njegovem finančnem pomenu za Španijo. Španski proračun znaša letno tri milijarde pezov, od katerih je ena milijarda brez kritja. Ravno toliko pa

znašajo tudi stroški maroške ekspedicije. Španska ima torej aktivni proračun, samo če opusti maroško ekspedicijo. Brez tega je vsako ozdravljenje španskih financ nemogoče. Direktorij, ki stavlja ravno sedaj proračun, se je zato odločil, da opusti vse ozemlje, ki je stalno ogroženo in ki se da držati le s pomočjo "prijateljskih plemen. Prijateljstvo tih plemen pa je treba kupiti za drag denar in ima pri tem še to neprijetnost, da v kritičnem trenutku puste Špance na cedilo, dostikrat pa se tudi pridružijo njihovim sovražnikom in pobijajo Špance z orožjem, ki so ga prejeli od njih. Katastrofa leta 1921 je nastala ravno vsled tega.

Radikalna odločitev direktorija je izzvala v prebivalstvu svedesveselje, pri vojski in zlasti pri oficirjih ukupacijske armade na načelata na najostrejši odpor. Če je temu odporu vzrok idealno stališče, ali pa izhaja le iz materialnih ozirov, kaže pri ukupacijski armadi so namreč zelo visoke, je postranskega pomena.

Dejstvo pa je, da se je poveljnik španske tuje legije, podpoveljnik Franco uprli izpolniti povelje vlade in govori se celo, da namerava korakati na čelu svojih čet v Melilo, glavno mesto vzhodnega španskega Maroka. Stvar pa je postala še bolj resna vsled tega, ker noče vrhovni poveljnik general Sanjurjo izpolniti povelje vlade, da se izroči podpoveljnik Franco vojnemu sodišču.

Kriza, ki jo preživlja španski direktorij, je torej nad vse resna. Če se mu posreči premagati težaven položaj, kakor je to v svoji zadržji deklaraciji samozvestno naglašal, potem je njegova pozicija za vedno utrjena in njegov konec ne pred letom 1926, ko misli direktorij razpisati nove volitve. Če pa se to ne posreči, potem so njegovi dnevi štet.

V zadnjem času se je pričelo mnogo govoriti o prehodni vladi, ki naj bi jo sestavil general Weyler. Taka vlada bi bila v resnici zasilen izhod iz sedanjega težkega položaja.

Življenje na angleškem dvoru.

Angleško časopisje, zlasti ono, ki spada med takozvani "droben tisk", posveča velik del svoje pozornosti dogodkom na londonskem dvoru in dogodkom v angleški kraljevi rodbini. Reporterji teh listov neprestano vohajo, kje bi dobili kakšno vest, nad katero bi do imeli številni čitatelji srčno veselje. Zato poročajo na široko o vsaki malenkosti na dvoru in v bližini kraljeve obitelji. Vsaka soareja, svatba, obisk, večerja, vse to se opiše s pedantično minucioznostjo. Čitatelji ob takih prilikah vedno natančno zvedo, koliko je bilo gostov in kako so bili razvrščeni ob mizi; da, še več doznajo: za toalete in nakite, ki so jih imele na sebi, za opremo dvoran, o kras miz, slog in sestavo posodja itd. Vse to pa se razglasa ne le do poslednje podrobnosti natančno, ampak tudi neverjetno hitro.

Ko je n. pr. angleška kraljeva rodbina nedavno zopet posetila državno razstavo v Wembley ob 11. dopoldan, je javnost dve uri pozneje imela v rokah tiskano poročilo o vsem, kar se je tam videlo in slišalo. Avtomobili so pripeljali osemstranske novine naravnost v Wembley, kjer je publika začelo trgati liste prodajalcu kar iz rok.

Neverjetno, a vendar! resnično pa je pri tem, da daje največ gradiva za posebne izdaje časopisov na razpolago reporterjem angleški prestolonaslednik osebno. Prince od Walesa je sploh zelo originalna prikazen. Neredko se pripeti, da se skrivaj izmuzne iz kraljevih dvorov, pa se pomeša med občane na ulici. Pred kratkim se je zgodilo, da je jahal v neki šoli več ur, ne da bi se doznalo, kdo je. Šele po njegovem odhodu so sojahači izvedeli, koga so imeli med sabo. Toda da bi se oprstili, je že bilo prepozno. Prestolo-

Egipčanske homatije.

Angleška delavska stranka je stala vedno na stališču, da je treba dati Egiptu popolno samostojnost. Odpotovanje Zaglul paše v London, Bistvo gospodarskega spora.

Atentat na Zaglul pašo je zopet razgrnil egiptsko vprašanje. Leta 1922 je dala Velika Britanija Egiptu neodvisnost. Ta neodvisnost pa je bila le na papirju, kajti angleško brodogeje je ostalo v Suezu in angleška posadka v Kairu. Angleška vojska moč je ostala v tem nedotaknjena in "neodvisnost" je prinesla Egiptu zaenkrat samo to prednost, da so pričeli angleški uradniki zapuščati Egipt in da so stopili na njihovo mesto domačini.

Ker je prišla v Anglijo na vlado delavska stranka, ki je bila od nekaj na stališču neodvisnosti Egipta, je hotel odpotovati Zaglul paša v London, da uredi z MacDonaldu vprašanje angleške posadke v Kairu in pa še bolj pereče suško vprašanje. Na predvečer teh pregovorov pa je izbruhnilo novo vprašanje in sicer vprašanje Sudana.

Kralj Fuad je bil od egiptškega parlamenta proklamiran kot "Kralj Egipta in Sudana". V angleškem parlamentu pa je izjavil lord Parmoor z ozirom na to proklamacijo, da nima angleška vlada namere odrediti se Sudana. Ta izjava je vzbudila v Egiptu velikansko razburjenje in Zaglul paša je podal nato demisijsko svojo vlado, da pokaže svoj nacionalizem. Toda demisijska je bila podana samo navidezno, kajti Zaglul paša je skoraj nato zopet prevzel vladno in se pripravljal, da odide v London na pogajanja. Revolverski strel je bil protest proti pogajanju z Anglijo.

V Sudanu vlada v zmisu starih dolobč Anglija skupno z Egiptom. Povsodi plapolja poleg angleške tudi egiptovska zastava. Severni del Sudana je obljuben od Arabcev, južni od črnecev in poganov. Nacionalne skupnosti med Egiptom in Sudanom zato ni. Sudan je bil osvojen od angleške armade jo hudih in težkih bojih. Osvojenje je bilo nujno potrebno, ker je bilo samo na ta način mogoče uničiti suženjstvo, ki je v teh krajih naravnost cvetelo.

Bistvo spora pa ni na političnem, temveč na gospodarskem polju. Kdor vlada v Sudanu, ta je gospodar Nila. Angleška vlada v Sudanu je vedno v stanju, da zapre Nil in povzroči v Egiptu sušo. Britanska tekstilna industrija ima dalje v Sudanu velikanske kulture bombaža, brez katerih bi bile tovarne v Lancashire izročne na milost in nemilost ameriškim posestnikom "bombažnih plantaž". Ker se pa Egipt v zadnjem času zelo industrializiral, je postal Egipt skoraj popolnoma neodvisen od angleških tekstilnih fabrikantov. Poleg tega obstoji nevarnost, da bi porabil Sudan za svoje bombažne plantaže toliko vode, da bi je potem nedostajalo za egiptске plantaže. Zato hoče egiptska vlada sama vladati nad Sudanom. In v tem je bistvo spora za Sudan, oziroma za Nil.

Angleški častnik Braidsford je z ozirom na ta spor predlagal, da naj odloči Liga narodov način porabe vode Nila. Njegov predlog pa ni prodril in spor je ostal nerešen oin z atentatom na Zaglul samo še poostren.

naslednik se je urno izgubil kakor da se je udril v zemljo.

Rodbinsko življenje na angleškem dvoru je v splošnem: zelo preprosto in iskreno. Člani kraljeve obitelji ne držijo križem rok, temveč pazijo na to, da izkoristijo čas kot so spodobi koristnim članom človeške družbe. Princese in prince se bavijo z ročnimi deli in slikanjem za razna dobrodelna društva. Njihovi proizvodi se potem prodajajo v korist zavodov, za pohabljenja in nesrečna bitja. To je tudi vzrok, da je angleška kraljeva obitelj med narodom priljubljena kakor malo katara druga in da je redek angleški državljani, ki bi si želel republike.

ZA GOSPODINJE

Pisec ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjino.

NAVODILO Št. 12

Kuharski recepti.

Zelenjava je sedaj naprodaj zelo poceni in smatra se jo za bistveno živilo za vsakega, ki raste ali ki hoče ostati v dobrem zdravju. Številne avtoritete soglašajo v tem, da bi moral vsak človek jesti vsak dan najmanj po dve zelenjavi. Ena naj bo skuhana, druga pa surova. Vsa ko zelenjavo je treba pred uporabo popolnoma očistiti. Zelenjava diši boljše, če se jo zavzavi s smetano. Preiskujte spodaj navedeni recept, ko boste prvič pripravili zelenjavo.

Bela omaka za zelenjavo.

- $\frac{3}{4}$ čase evaporiranega mleka
- $\frac{3}{4}$ čase vode
- 1 žlica in pol surovega masla ali nadomestila
- 1 žlica in pol moka
- $\frac{1}{2}$ čajne žlice soli ter malo popra ali paprike

Stopite surovo maslo v majhni posodi, vmešajte poper in sol z moko ter postavite z ognja, kakorhitro je dobro premešano. Nato vlijte polgama mleko in vodo a pazite, da bo vse dobro zmešano. Nato pustite vreti nekako deset minut. Servirajte s šparglji, fižolom v stročju, drobnim vohrovom, grahom ali krompirjem.

Nasveti glede kuhinje.

Kadar polnite steklenice ali lončice posode s sadjem ali jellijem, jih postavite na debelo blago, ki je bilo namočeno v mrzli vodi ter izvit. Ne pustite, da bi se steklenice dotikale druga druge, kajti v takem slučaju bi se razpočile.

Če hočete očistiti piske in drugo posodo iz aluminija, ki je postala temna: jo zdrgnite s curjo, namočeno v soku citrone. Nato izperite v gorli vodi in posoda bo izgledala kot nova. Jesih, vili na prafno vodo cvetli rožnato in zeleno blago. Poslužite se sode za skratno in modro barvo.

Predno servirate sadni jellij, dodajte steklenico ginger ale-a.

Da preprečite zdrobljenje zrnov riža, jih mešajte med kuhanjem z viličnim mestom z žlico.

Predno strete krompir, mu dodajte čajno žličko pečivne sode. To bo napravilo krompir bolj okusnim.

Preostalo zelenjavo se lahko porabi led, dokler je v resnici ne rabite.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Bordenovo Evaporirano Mleko je kar se tiče vrednosti bogatega kravjega mleka boljše kot katerikoli drugi produkt. To je najbogatejše in najčistejše mleko s smetano v sebi ter pripravljeno pod nadzorstvom živnozdravniških izvedencev. Ko boste si prihodnje kupovati potrebščine, vprašajte vašega grocerja za Bordenovo Evaporirano Mleko.

Začnite danes hraniti lahke Magnolia & Star Mleka zastran dragocenih daril. Te vrste kondenziranega mleka vsebujejo najboljše mleko in sladkor, poleg tega pa še dajejo dragocena darila. Zagotovite vprašajte vašega grocerja samo za te vrste in bodite zagotovljeni, da jih dobite.

Razne vesti.

Norveški prestolonaslednik.

Te dni je cela Norveška proslavila polnoletnost prestolonaslednika Olafa. Jubilantu je čestitala vlada, parlament, diplomatski zbor in poedine oblasti. Prestolonaslednik je sprejel obilo darov in v zmisu zakonitih določil prisegel na norveško ustavo.

Zakonska reforma v Angliji.

Zanimivo je, da ima napredna Anglija zelo zastarelo ženitno pravo. Že davno se je pokazala potreba da se to stanje temeljito reformira. Te dni se je plenum dolga hiše bavil z novim zakonskim načrtom, ki ga je izdelal poseben odbor. Razprava je bila zelo burna. Končno pa je bil zakonski osnutek sprejet v celoti.

Davek za one, ki niso bili na front:

Madžarska vlada se bavi z mislijo, uvesto poseben invalidni davek, ki naj ga plačuje vsaka moška oseba, ki ni bila v svetovni vojni v strelski črti. Davek bo tem višji, čim dalje je bil dotičnik od fronte in čim manjši nevarnosti je bil izpostavljen.

Prepoved uporabe imena Petra Roseggarja na Čehoslovaškem.

Mestna občina v Mostih na severnem Češkem je hotela pred

Domača sredstva.

Če imate vdolbine in luknje v pohištvo, jih napolnite z raztažanim voskom ali kakim drugim dobrim sredstvom.

Ko se prikratk opere nove posteljne odeje, jih je treba namočiti v mrzli vodi preko noči ter nato izžeti. S tem se odstrani žeplo, katero se je rabilo pri beljenju. Izperite nato v mlačni žajflici. Nato izemite dobro v čisti vodi. Madože črnijo je lahko odstraniti iz perila, če se zlijte manje raztepljen loj. Nato je treba izprati dotični kos perila in madože bo izginil z lojem vred.

Da se odstrani madože sadja iz prtov, je treba pokriti madože z zdrobljenim škrobom ter jih pustiti tako par ur. Škrob bo absorbiral zadnjo sled madožev.

Če hočete sešiti tenko blago, ki ima navado parati se, podložite papir ter zašijte skupaj s papirjem vred. Papir je mogoče nato odstraniti.

Nasveti glede lepote.

Hišne gospodinjke skušajo vedno obraniti svoje roke čiste in v dobrem stanju, po dnevnem delu ter so že pogosto naile, da tiči cela zadregla v dejstvu, da se niso poslužile prave vrste mila pri čiščenju svoje posodi in pri pranju. Zaumivanje posode se poslužite belega mila ali milnega praška, katerega prodajajo vseposod in vidieli boste, da se vam bo to izplačalo. Ta prašek je dosti lažji za kožo ter tudi ne pušča za seboj neprijetnega duha po milu. Vsako milo, če se ga ustrojno rabi pri pomivanju posode, pranju in tako dalje, pa vzame koži naravno olje ter jo pusti suho in trlo.

Osebnost zdravje.

Več surovega sadja bi moralo biti v vsaki hiši, da se ga uporabi ne le v jedilne svrhe, temveč ob istem času tudi v slučaju bolezni. Dva najbolj važna sadja, katere bi morala imeti vsaka družina, sta oranža in grapefruit. Če se hoče servirati oranžne, je najboljšje iztisniti sok, kajti meso oranže je težko prebavljivo. Grapefruit je postal zelo priljubljen, ker je zelo radilen ter hitro prebavljiv. Če se zmeša sok oranž ali grapefruita z malo sladkorja, bo pomagal zmanjšati mrzlico, dokler ne pride zdravnik. Nikdar ni dobro nacezati juhe ali solato. Postavite jo na stališče in jo razpočite.

Če hočete očistiti piske in drugo posodo iz aluminija, ki je postala temna: jo zdrgnite s curjo, namočeno v soku citrone. Nato izperite v gorli vodi in posoda bo izgledala kot nova. Jesih, vili na prafno vodo cvetli rožnato in zeleno blago. Poslužite se sode za skratno in modro barvo.

Predno servirate sadni jellij, dodajte steklenico ginger ale-a.

Da preprečite zdrobljenje zrnov riža, jih mešajte med kuhanjem z viličnim mestom z žlico.

Predno strete krompir, mu dodajte čajno žličko pečivne sode. To bo napravilo krompir bolj okusnim.

Preostalo zelenjavo se lahko porabi led, dokler je v resnici ne rabite.

Začnite danes hraniti lahke Magnolia & Star Mleka zastran dragocenih daril. Te vrste kondenziranega mleka vsebujejo najboljše mleko in sladkor, poleg tega pa še dajejo dragocena darila. Zagotovite vprašajte vašega grocerja samo za te vrste in bodite zagotovljeni, da jih dobite.

Zanimivo je, da ima napredna Anglija zelo zastarelo ženitno pravo. Že davno se je pokazala potreba da se to stanje temeljito reformira. Te dni se je plenum dolga hiše bavil z novim zakonskim načrtom, ki ga je izdelal poseben odbor. Razprava je bila zelo burna. Končno pa je bil zakonski osnutek sprejet v celoti.

Davek za one, ki niso bili na front: Madžarska vlada se bavi z mislijo, uvesto poseben invalidni davek, ki naj ga plačuje vsaka moška oseba, ki ni bila v svetovni vojni v strelski črti. Davek bo tem višji, čim dalje je bil dotičnik od fronte in čim manjši nevarnosti je bil izpostavljen.

Prepoved uporabe imena Petra Roseggarja na Čehoslovaškem. Mestna občina v Mostih na severnem Češkem je hotela pred

kratkim imenovati eno svojih ulic po Roseggerju, znanem nemškem pisatelju in prvoborilu za nemštvo, pa je vlada prepovedala, da se cesta po njem nazivlje.

Isto je hotela tudi storiti občinska uprava v Marjanskih Laznih, in tudi tu je izšla prepoved, da se predmestna pot ne sme imenovati "Roseggerweg".

Razočarani razbojnik. Francosko časopisje poroča, da je napadla pred kratkim razbojniška tolpa železniško postajo pri Saint-Etienne. Razbojnikom se je posrečilo odnesti celo blagajno, a bili so gotovo iznenadeni, ko so nuašli v njej samo 200 frankov. Blagajnik je namreč baš ta dan dvignil iz blagajne 40.000 frankov in jih nesel v banko. Policija išče razočarano tolpo, ki se mora skrivati radi bornih 200 frankov.

ALI VESTE, —

da je bil pred kratkim ljubljanski občinski svet razpuščen, ker se ni hotel pokoriti vladnim odločbam? Ali veste, da so Helmar turške cigarete v lepokastih skatljah, dočim so navadne cigarete v zavoječih in zakaj slovenski kadilci spoznavajo, da se morajo Helmars razlikovati od ostalih? Kot drugi, boste tudi vi z veseljem začeli kaditi turškega.

Naročilom je priložiti denar, bečial v gotovini, Money Or. der ali poštne znamke po 1 ali 2 centi. Če pošljete gotovino, rekomendirajte plačilo.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Publishing Company)
82 Cortlandt St., New York

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku.
Knjige pošiljamo poštne proste

Lepi Janičar. Roman. — Spisal Rado Murnik.

(Nadaljevanje.)

Tretjič je zatrobil rog; vitezi so izpodbodli konje in v divjem diru dirjali proti nasprotnikom. Le hrabri vitez Ahac ni prav nič podražil svojega konja z ostrogami. Toda njegov žoltko, barvi potomec najboljši izmed petero slavnih konj kraja Salomona, je bil jako častihlepen in ni se zaostati za drugimi; kar najhitreje je nesel njegova gospoda naravnost proti baronu Lenkoviču. Vitez Ahac se je vdal v svojo usodo, stisnil kolena na moč ob sedlo in meril s svojim kopjem med zidbe baronovega ščita. Gledalci so radovedni zezali vratove. Grofinjo Milo je hudo skrbelo za njo.

Na sredi bojevališča sta trčili bojevitici trojici z liko silo druga ob drugo. Močno za zabobneli ščitnice so se ob njih lomile in cepile v trske. Dva zdevca sta padla v pesek. Hlapci so naglo ujeli begla konja in oprede so pomagali nekoliko pobitih gospodom v šator. Žoltko je počenil vsled tega sunka na zadnje noge. Toda vitez Ahac se srečno obdržal na njem in spravil konja zopet pokoncu.

Ostali so le še štirje borilci. Oddali so zlomljeni kopja opredam in izdri meče. Hrabri vitez Ahac je jako začudi, ko je opazil, da se mu trese junaka desnica. Baron Lovro Lenkovič pa je jel nemudoma obdelovati njegovo čelado s čudovito marljivo ostro in gorečnostjo. Debeli Dolžanski se je umikal previdno, vendar je zamahnil včas tudi on proti viračniku. Vedno huje ga je napadal mlajši junak in mu kmalu odsekal vsi tri ponosne prejanice.

"Ne zna slabo bobnati po mojem šlemu!" si je mislil vitez Ahac. "Ali se mu mudi! Oh, da se mi ljubi! Imenitna je moja čelada, in hvala Bogu, da meči niso nabrušeni, sicer bi bil jutri moj pogreb. O kako je siten! Zdi se mi, da mi že pešajo moje noči. Moj patron mi menda ni verjel, kar sem mu obetal. V kratkem bo polom in finis finalis!"

Napol omamljen od močnih udarcev je čutil, da mu šumi po glavi in da mu omaguje desnica. Že je hotel odpreti vizir in se vdati z običajnim vprašanjem: "Kdo me je premagal?" Nenadoma pa so zapele vse trobente in vsi rogovi ter oznanili konec turnirja.

Vitez Ahac se je oddahnil prav globoko in se hitro zahvalil svojemu ljubemu patronu. Naglo je odprl svoj ščitenik in osupo pogledal, kaj je.

Paže Otokar je bil prepezel ograjo in zašepetal nekaj grofu Majnardu. "Ni mogoče!" je kričal mladi Blagaj in skočil pokonci.

"Majnard, kaj pa je?" je vprašala grofinja Mila preplaščena in vstala.

"Nisi ga razumel, Otokar!" je velel grof Majnard. "Naj pride Miko sam!"

"Kaj pa je za Boga milega, Majnard?" je hitala Mila vsa razburjena in prijala soproga za roko.

"Pomiri se, ljuba moja, počakaj!"

"Sveti Ahac!" je molil pobožno, "preljubi moj patron, lepo te prosim, pomagaj mi v nevarnem boju, če me imaš kaj rad, in oslabi sovražnika s hromoto in slepoto! Vrag vzemi francoskega viteza in barona Goderfroya de Preuilly, ki si je izmislil te neumne turnirje! Vroče je kakor o pasjih dnehi! O da bi sedel že pri večerji..."

Prisopihal je Miko, seljak z Vinice, in povedal grofu, kaj se je zgodilo v gozdiču bliž gradu.

"Ali se ti blede?" mu je viknil grof Majnard. Miko je nagnil glavo in lovil sapo.

"Alijana!" je obupno kričnila grofinja in omahnila na sedež.

"Miko, kdo se je predznil..."

"Ne vem: Nihče ni videl nobene žive duše."

"Cigani!" se je oglasil vitez Ahac, ki se je bil požuril pod oder. "Majnard, nihče drugi, nego cigani!"

"Saj so šli dopoldne čez Kolpo."

"Menda ne vsi. Nekateri so ostali, da se maščujejo za kazni na dvorišču."

Grofu se je pretvarjal obraz od silovite jeze. Jako vzboklo čelo se mu je nagubalo, grozljivo so se mu svetile široma otvorene oči in podrtavale so mu ustne.

"Da sem dovolil Alijani iz gradu!" je kliknil ves razkačen in se udaril z obema pestema po čelu. "Mila..."

Poleg njega je slonela na sedežu grofinja, vsa blede, kakor umirajoča. Čutila je v prsih strahovito bol, kakor bi se ji bila zasadila ledenomrza ostrina globoko, globoko v srce. Vse se ji je sukalo pred očmi, gledalci, ograja, borišče, grajska poslopja. Z obema rokama se je držala klopi, da ne bi omahnila. Po

Tekma debelih in suhih.

V poletni vročini se ljudem rešajo možgani. Zlasti meščani trpijo na tej sitni bolezn. V Zagrebu na pr. je ljudem tako dolgčas, da so si za nedeljo izmislili pravi koriozum, nogogetno tekmo debelih in suhih.

Stvar je sledeča: Debeluhar Baso Vrbanič je zbral nekoliko sebi enakih trebušnikov, ki so težki vsak nad 100 kg. S temi se sedaj trenira in pripravlja tekmo. Mašavec pa vodi

neki Matija Vidič, ki si na vso moč prizadeva, da s svojimi suhihmi tovariši premaga debeluharje. Tekma se bo vršila za srebrni pokal.

Tekma začne ob 11. uri dopoldne, t. j. v času največje vročine. Sestanek tekmovalcev bo na zagrebški Miramarski cesti. Da bo interes in navdušenje za igro kot se spodobi, so mršavci pozvali v svoje vrste Avgušburžana Schulza, ki je 2 m visok, tehta pa komaj 60 kg. Program tekme je sledeč: Najprej se vrši peš tekma na da-

ušesih ji je sumelo kakor neizmerno veliko valovje! Grof se je nagnil k njej in jo tolažil.

"Taka vaju gedom rada!" si je mislila Salda plemenita Frauensteinerjeva in demonske oči so ji zarele ko dva živa oglja. "Osveta! Osveta, kako božanstveo si sladka..." Stisnila je ustnice: bala se je, da ji ne uide izdajalski vzklit strastnega, blaznega veselja. Zdelo se ji je, da ji gori plamen v prsih in ji razliva živ ogenj po vseh žilah.

Grof Majnard se je vzravnal in zaklical: "Gospoda, takoj moram za roparji!"

"Vsi pojdemo z vami!" so vpili mlajši vitezi.

"He, — hlapec! Balkljenoše! Konje! Psi! Bakljuje!" je kričal grof in hitel v orožarnico.

"Haha, kako spretno sem zavrtela kolo maščevanja!" se je veselila Salda natiroma. "Čirikli hoče maščevati sina, grof Blagaj pa hčerko. Haha — maščevala se bom pa najbolj jaz!"

Takoj je bilo vse živo po stopnicah, po konjušnici, v pesjaku in orožarnici.

"Da, dobro je, je gneval grof Majnard, dočim mu je oproda pomagal zapenjati luskasti oklep.

"Noben drugi na ugrabili Alijane, kakor ona uma-

zana pritepenka, ona odurna ciganka! Osvetiti se hoče ta gnusna svojat meni, meni! Bani, knezi, vojvode in kralji so se bali Blagajev in se poganjali za njih zaveznitvo in prijateljstvo! Meni pa drznejšo zoprati taki ušvi berači! Kaznoval jih bom strašno! Strašno! Sredi Vinice ukažem postaviti ostre kole in nanje dam nabosti cigane, vse, da zadnjega! Stotero jim povrnem bojazen in bole-

čine matere in hčerke. Niti dotakniti se, niti pogledati ne bi smeli mojega otroka! Ali so blazni? Saj jih moram ujeti!"

Strašen je bil v svoji brezmejni togoti. Čutil se je ponižanega, sila ponižanega — pričo gostov, da so se mu predznil kljubovati siromaški cigani. Nihče se ni upal črhnuti nobene tolažilne besedice. Vsi so si nemo in naglo odvalili železno in jekleno bojno odelo, oblačili dolge pačice s kanecami in izbirali loke, samostrele, buzdovane in dolge tro-rezne sulice.

Z drhtajočimi prsti si je zapenjal grof Majnard jekleni podbradnik debelogrebenaste čelade in hitel k soprog. Ob vsakem koraku so nihala lepa čaplina peresa in ob vsaki kretnji je škripal njegov svetli krasni oklep.

Bleda, objokana mu je prišla grofinja naproti; Genovefa in Salda sta jo vodili pod pazduho.

"Pomiri se, Mila," jo je tolažil. "Dobim jih. Kaznim jih. V kratkem ti prinesem Alijano v naročje."

"Majnard!" je ihtela grofinja ob njegovih prsih. "Bodi previden! Cigani imajo zastrupljene pušice. Ponudi jim odkupnine! Bojim se, da se pre-nagliš v jezi. Pomisli, da je Alijana —"

"Nič se ne boj, draga moja!" je odvrnil grof in jo poljubil. "Bog te obvari!"

"Bog obvari tudi —" je zajecala Mila; jok ji je ustavljal besedo.

Zatrobil je rog. Po tihem dvorišču so odmevali ukazi grofa Majnarda. Tretjino vojnika je pustil doma. Drugo tretjino je namenil proti Gorjancem. S tretjo tretjino pa jo je nameraval udariti preko Kolpe.

Grmelo je že v bližini; na zidovju za zatrep-tavali bledordeči odsevi bliskov. Vetrovi so zamrli, v zduhu je vladal mir, tišina pred izbruhom hude ure.

Zajahali so konje in hitro odjezdili iz gradu.

Nenadoma se je izpremenila, omračila vsa pokrajina. Naglo jadrajoci temni oblaki so zakrili nebo tudi tam, kjer je bilo pred kratkim še sinje. Izginila sta svit in senca. Na severu, nad gozdovi je visela ogromna modročrna zavesa; iz nje je švignila strela za strela.

"Ob vnožju Gorjancev je mnogo podzemelj-skih votlin," je dejal rof Majnard baronu Vidu Gradnikarju, ki je vodil oddelek proti severu.

"Vem," je pokimal pegavi baron. "Vse pre-gledamo."

"Ne pozabi podzemne jame Jelenice v Valtova-škem gozdu! Pomagaj vam Bog!"

"Pomagaj vam Bog!"

Ločili so se in molče jahali dalje. Iznemada je potegnil silen veter. Jarkoognjen blisk na severo-zapadu je osvetil pošastnočno oblačino in treščilo je strahovito. Konji so se plašili, da so jih iztežka brzdladi jezdec.

Nevihita je zbesnela mahoma povsodi naokoli.

(Dalje prihodnjic.)

Zanimivo pismo iz Trsta.

Trst, 11. julija 1924.

Notranje-politična kriza v Italiji se postruje. Na strani opozicijskih strank se ni zgodilo sicer nič novega, pač pa je napravlila Mussolinijeva vlada s svoje strani usodno napako, ki bo imela brez dvoma zelo neprijetne posledice. Škr. odlokom od 8. julija je bila z enim mahom odpravljena tiskovna svoboda, ki je bila v Italiji tako obsežna in popolna, da so se Italijani upravičeno ponašali z njo.

Kakor je bilo pričakovati, je povzročil ta dogodek velikansko razburjenje v vseh krogih, ki niso vezani po režimski disciplini. Določbe odloka od 8. julija so tako drakonske, da se lahko mirno trdi, da pomenijo popolno odpravo tiskovne svobode v Italiji. Navidezno lepi namen, s katerim vlada utemeljuje in opravičuje svojo najnovejšo naredbo, ne more nikakor zabrisati skrajno reakcijskega značaja tega ukrepa Mussolinijeve vlade. Vsa italijanska svobodoljubna javnost — in ta je kljub vsemu v ogromni večini — označuje najnovejši odlok kot krvniško vrv, ki jo je sedanji diktator Italije nasilno omotal okoli vratu italijanskega javnega mnjenja.

Položaj italijanskega tiska je bil urejen do sedaj po takomenuvanem "Editto sulla Stampa" (Edikt o tisku), ki je bil izdan leta 1848. Javnim glasilom priznava ta tiskovni zakon popolno svobodo, seveda v okviru obstoječih zakonov. Vsakdo sme izdajati časopise v obliki, ki jo predpisuje edikt, in pod pogoji, ki jih določajo razni drugi zakoni in predpisi. Vsak list mora imeti svojega odgovornega izdajatelja (gerente responsabile), ki nosi vso odgovornost za dejanje in nehanje "svojega" lista. Kakor po drugih državah, tako je bil tudi v Italiji običaj, da je bil odgovorni izdajatelj in urednik oseba, ki navadno ni imela ničesar opraviti z dejanskim uredništvom dotičnega lista. Ta oseba je torej odgovarjala za dejanja drugih, medtem ko so dobivali pravi uredniki ne-kako uredniško imuniteto tako, da so bili neodgovorni. Dasi so bile te razmere strogo zakonite, ker ni določal dosedanj italijanski tiskovni zakon nič podrobnejšega o tem, kdo sme in kdo ne sme biti odgovorni urednik, se lahko takim razmeram pri listih mnogokaj prigravarja. In svobodoljubna javnost tudi ni ogorčena radi tega, ker je Mussolini predpisal v svojem novem tiskovnem zakonu, da mora biti odgovorni izdajatelj javnega glasila ali ravnatelj ali kateri izmed rednih urednikov. Gorostasnost novih odredb o tisku je namreč v tem, da se javna glasila izročajo na milost in nemilost upravnemu oblastvu, t. j. prefektom posameznih provinc. Tem poslednjim se daje pravica politično-moralnega nadzorovanja nad časopisjem. To svojo "oblast" bodo izvrševali v obliki opominov. Listu, ki dobi v enem letu dva opomina od prefekta, je odzvonilo. Prefekt ima pravico odstaviti odgovornega urednika in zavrniti vsakega novega. Ker pa ne more noben list izhajati brez odgovornega izdajatelja, pomeni to, kakor se jasno vidi, da ima prefekt pravico vsak list ustaviti. V ta namen mu ni treba drugega, nego da pošlje dotičnemu listu dva opomina, kar se lahko zgodi v enem tednu, in lista ni več živimi!

Kar se tiče vsebine novega tiskovnega zakona, je ravno v tem ona njegova grozna gorostasnost, ki je vzbudila upravičeno ogorčenje širom vse Italije. Mussolinijev ukrep pa je nekaj nezasišaneга tukaj po svoji formalni strani. Vlada ga je izdala v obliki izvršilne naredbe k že gori omenjenemu "Editto sulla Stampa" iz leta 1848. Izvršila naredba, ki se izdaja po osemdesetih letih, odkar je bil objavljen dotični zakon, je pač nekaj tako akrobatičnega, da se ne more vjemati nit z logiko fašistovskih pojmov o normalnem političnem in pravnem dogajanju. Toda plenice izvršilne naredbe, v kateri je Mussolini ovil svoje dete, so le običajna ustavna krinka, ki

naj služi kot pesek v oči na notraj in na zunaj. V resnici je tu "nedolžna izvršilna naredba" popolnoma nov tiskovni zakon, s katerim je edikt o tisku iz leta 1848 kratkoma odpravljen in s tem udušena tudi vsaka tiskovna svoboda. Kot taka je Mussolinijeva "izvršilna naredba" protustaven in nazakonit čin, reakcijskarn, nasilje, s katerim sedanji diktator Italije izobčuje svojo deželo iz števila civiliziranih zapadno-evropskih držav.

Mussolinijev ukrep je tudi velika psihološka in politična napaka. Psihološka zato, ker je degradiranje listov in časnikarskega poklica obenem tudi poskus degradiranja in uklepanja idej, ki jih posamezni listi zastopajo. Zgodovina nas pa uči neizpodbitno, da se ideje ne dajo dušiti. Tisti, ki niso za življenje, umirajo aaravne smrti, dočim druge nasilje le utrjuje. Dobro in neumrljive ideje, kakor je ideja svobode pa so bile vedno v zgodovini močnejše nego vsako nasilje.

Še večja postane psihološka napaka Mussolinijeve vlade, ako jo promatramo v zvezi s škandalom Matteotti. Ni nobenega dvoma, da so listi največ — mnogo več nego policija — pripomogli k razkrinkanju zločinske "Čeke" v fašistovski stranki. Neumorna vnema časnikarjev bi bila napravila popolno luč in lahko se reče, da nismo več bili daleč od tega.

Ravno v tem hipu pa je Mussolini zamašil listom usta ter onemogel nadaljna razkrivanja in razkrinkovanja. S tem je zadal svojemu režimu in fašizmu še večji moralni udarec nego Matteottijev škandal, ker je njegova odredba proti tiskovni svobodi obenem tu-

di najzgovornejša samoobsodba. Kar se tiče končno politične strani te Mussolinijeve napake, se bodo čutile njene posledice v tem, da bo izključena vsaka takojšnja novovana "normalizacija" političnih razmer v Italiji.

V zvezi z odpravo tiskovne svobode v Italiji bo naša javnost predvsem zanimala usoda listov naših tukajšnjih bratov. Ni dvoma, da je njihov položaj težak in resen. Upati je, da bodo tukajšnja pokrajinska oblastva računala z občutljivostjo jug. javnega mnjenja, katero bi videlo v samovoljnih izstopih proti slovanskim listom čine, ki bi bili v krščenski nasprotju z načelom prijateljstva med obema državama. V interesu obeh sosednjih narodov bo, da ne dovede izvrševanje novega tiskovnega zakona do nikakih neljubih incidentov.

Zopetna uvedba I. in II. razreda na ruskih železnicah.

Francoski listi poročajo, da se je ruska vlada sedaj odločila uvesti več razredov na železnicah. Leta 1918 so namreč boljševiki ukinili večrazredni sistem na železnicah in so se vse razrede izenačili.

Če bo še več taksikabov v mestu, se bo moral človek vedno držati le ene strani ceste in še v

Severova zdravila vzdržejo zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

tem slušaju ne bo popolnoma varen.

Višjim in nižjim slojem so skupne le muhe in domoljubje.

Najhujša stvar na svetu je ohraniti čisti rekord.

Rad bi izvedel za naslov rojaka FRANC GORIŠEK. Pred par meseci se je nahajal v Green County, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali naj se sam oglašim, ker mu imam sporočiti več važnega. — Leopold Žnidaršič, Bx 262, Bradenville, Pa.

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajočo delo.

ROJAKI, PREDNO ODPASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MIENE ZA CENO.

359 Grove Street

Ridgewood,

Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matica. Zbori za štiri moške glasove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. F.

Broji.

Spisal Fr. Z.

28

(Nadaljevanje.)

Proti koncu šestih meseci pa se je završil dogodek, ki je bil določen, da vrne Sir Oliverju prostost. Udje onih, ki so bili izvanredno močni in ustrajni, so dobili medtem naravnost slonjo moč. Pri vseh je bilo to vedno tako. Ali ste poginili vsled napora in bode ali pa se je vaše telo prilagodilo naporni nalogi. Sir Oliver je postal v onih šestih mesecih mož iz jekla in železa, ki se ni brigal za izmučenost in kojega ustrajnost je bila naravnost nadčloveška.

Vračali so se domov z nekega potovanja v Genovo, ko jih je nekoga večera, ki so stali v bližini Minorce med Balcarskim otokom, presenetlo brodovje štirih mohamedanskih galer, ki so se naenkrat prikazale krog nekega rta, da obkrožijo in zavzamejo svojega ladjo.

Na španski ladji se je dvignil velikanski krik: — Asd-Eddin! — ime najbolj slavne mohamedanske korzarja, izza italijskega renegata Ochali-ja, ki je bil ubit v bitki pri Lepanto.

Troblente so se oglasile in bobni so se oglasili na sprednjem koncu ladje in Španci in korsletih, oboroženi s kalaverji in sulicami so se zbrali, da branijo svoja življenja in prostost. Topničarji so skočili k svojim topom, a treba je bilo zaneti vžgalne vrvice in v splošni zmedli je bil izgubljen precej dragocenen čas. Vseled tega ni bil oddan niti en strel, ko so se kavlji prve sovražne ladje zapčili v krov Španca. Sunk spopada je bil strašen. Železni rilec mohamedanske galere, je napravil globoko zev v španski ladji ter razbil na drobne koščke petnajst vesel, kot da so majhne palčice.

Sužnji so zakričali, a pričeli nato stokati tako strašno kot močje stočajo izgubljene duše pekla. Ročaji vesel so zadeli skoro štrideset sužnjev. Nekateri so bili ubiti na mestu, drugi pa so bili napol zdrobljeni, z zlomljenimi hrbti in rebri.

Sir Oliver bi bil gotovo eden teh, brez svarila, nasveta in vzglada Jusufa, ki je dobio poznal bojevanje z galcerami in ki je jasno videl vnaprej, kaj se mora zgoditi. Potisnil je veslo navzgor in naprej, kakor hitro je mogel ter pozval svoje tovariše, naj store isto. Nato se je spustil na kolena, izpustil ročaj vesla ter se sklonil, dokler ni bilo njegovo telo v višini klop. Pozval je Sir Oliverja, naj sledi njegovemu vzgladu in Sir Oliver, ki ni vedel, kaj pomenja ta maneuver, se je tako pokoril. Veslo je bilo zadeto trenutek pozneje in predno se je zlomilo, se škodilo nazaj, zdrobilo glavno enega sužnja, poškodovalo več drugih, a šlo nad glavama Sir Oliverja in Jusufa.

Ko je Sir Oliver trenutek pozneje vstal, je videl, da se je bitka že vnela. Španci so oddali salvo iz svoji pušk in gost oblak dima se je dvignil na krovu. V ta oblak so planili korzarji, katere je vodil suh, visok, starejši mož, z dolgo belo brado ter zagorelim obrazom, z nosom orla. Polumesec iz smaragdov je blestel na njegovem snežno-belem turbanu. Nad turbanom se je dvigala jeklena kapa in nosil je oklep iz jeklene mrežice. Vihtel je svoj veliki seimita, pod katerim so padali Španci kot žitno klasje pod srpom žanjice. Boril se je za deset drugih in da juči samega sebe in one, ki so mu segili, je kričal: — Din! Din! Alaha, Alah! Vedno bolj so se umakali Španci vsprito tega neodoljivega navalu.

Sir Oliver je našel Jusufa, kako je zaman skušal oprostiti se verige in prišel mu je na pomoč. Sklonil se je, prijel verigo z obema rokama, oprl svoje noge ob klop, napel vse svoje sile ter potegnil železni klin iz tal. Jusuf je bil prost, a težka veriga je bila še vedno prikovana na njegovo ptse. Nato je napravil isto uslugo Sir Oliverju, seveda ne tako hitro, kajti čeprav je bil močan, ni bila njegova moč enaka oni korniškega plemiča ali pa je bil klin zabiti v trši les. Konečno pa je klin vendar odnehal in tudi Sir Oliver je bil prost. Nato je postavil nogo, katero je ovirala veriga, na klop ter odprl s klinu spono, ki je vezala verigo s členkom.

Nato je izvedel svojo osvetlo. S strašnim krikom: — Din! — se je vrgele od zadaj na Špance, vihteč pri tem svojo verigo. V njegovih rokah je postala strašno orodje. Posluževal se je verige kot biča ter tolkel na levo in desno, dokler si ni priboril poti skozi Špance, ki so bili preveč zmedeni in preplašeni vsprito tega napada od zadaj, da bi se osvetili nad galerskim sužnjem. Za njim, vihteč kos zlomljenega vesla, je prišel Jusuf.

Sir Oliver je pozneje priznal, da se le malo spominja, kaj se je zgodilo v onih trenutkih. K popolni zavesti je prišel šele tedaj, ko je bilo boja konec, ko je stražilo par korzarjev skupino Špancev in ko so drugi begali iz kabine v kabino, prinašali z njih škrinje z dragocenostmi, dočim so nadaljni hiteli od klopi do klopi ter razbijali okove sužnjev, ki so bili večinoma otroci Islama.

Sir Oliver se je naenkrat znašel pred belobradatim voditeljem korzarjev, ki se je naslanjal na svoj seimitar ter zrl nanj s pogledom, ki je razodeval obenem veselje in presenečenje. Nago telo našega plemiča je bilo oškropljeno od nog do glave s krvjo in v svoji desnici je še vedno držal železno verigo, ki je povzročila take strašne eksekucije. Jusuf je stal poleg voditelja korzarjev ter hitro govoril.

— Pri Alahu, ali si že kedaj videl takega borilca? — je vzkliknil. — Moč proroka je v njem, da je tako pobijal te neverne pse.

Sir Oliver se je mrko nasmehnil.

— Vrnil sem jim z obrestmi nekaj njih udarcev z biči, — je rekel.

Vsproti takih okoliščin se je sestal z Asad-Eddinom, alžirskim pašo in to so bile prve besede, izpregovorjene med obema.

Na krovu lastne galere Asada so ga odvedli v Berberijo, ga umili ter mu obrili glavo, z izjemo čopa las na temenu, za katerega ga bo dvignil prorok v nebo, ko bo izpolnjena njegova zemeljska usoda. Prav nič ni protestiral. Dali so mu jesti in obilo počitka. Konečno, oblečenega v belo haljo in s turbanom na glavi, so ga odvedli na sprednji del galere, kjer je sedel Asad z Jusufom pod baldahinom in takrat je šele razumel, da so na povzročila take strašne eksekucije. Jusuf je stal poleg voditelja korzarjev ter hitro govoril.

Jusuf je bil važna oseba, nečak Asad-Eddina in ljubljeneč carigradskega sultana samega, zastopnika Alaha na zemlji. Ko so ga ujeli kristjani, je vsakdo to iskreno obžaloval. Njegovo oprosteno iz suženjstva je bil seveda istotako povod za radost. Ko je bil prost, se je zavzel za svojega tovariša, za katerega se je sam zelo zanimal, kajti na celem svetu je ni bilo stvari, katero bi stari korzar bolj ljubil kot borilca in vse svoje žive dni, tako je trdil, ni videl še nobenega takega borilca kot tega junaškega sužnja in še nikdar takega čina kot ga je izvršil z verigo. Jusuf ga je informiral, da je mož zrel sadež za proroka, da ga je obseščila milost Alaha in da je v svojem srečju že dober mohamedanec.

(Dalje prihodnjic.)

V Zagreb prihajam na vsake ogromen, — kompletne tri nize kvatre enkrat in se poteno silno stoje notri, ob desetih pa je trečjim neverjetnemu napredku od ba iti, ker si želi milostiva počit-zadnje poti in je bratskemu Za-ka. Le vsak četrtlet ima odprto grebu le čestitati: tukaj in tukaj in tukaj in tukaj — povsod nove vinotočnice! Vsa konec kleti je porabljen, vsaka drvarnica, vsak kot dvorčica, in točijo vina iz lastnih vinogradov!

Bog ljubi naše brate onkraj Sot-le in jim je blagoslovil gorice, pa jim je blagoslovil tudi pamet in preudarno prodajajo bogati plod svojih gor. In gre hrvatska vinogradnikom posel sijajno izpod rok, kajti tiči v naših bratih onkraj Sotle neizmerno narodne zas-vesti in medsebojni ljubezni in tudi žeje tiči v njih hvalevredna mera, da požrtvovalno, pa tudi strepnostjo podpirajo upravičena stremjenja svojih vinogradnikov. Zdi se mi, v Zagrebu ni dosedaj še enobena vinotočnica zašla v fi-nančno krizo in bi v tem pogledu vinotočnice lahko služile v bodre-zgled onodotnemu narodnemu ka-zališču.

V Zagrebu živi močna slovenska kolonija. Z veseljem poročam, da si je svesta svoje narodne dolž-nosti in da nastopa tudi na tem po-lju v najlepši slogi z brati in ne zaostaja za njimi ne v požrtvoval-nosti ne v žej.

Položaj je tak, da v Zagrebu ni več hiše, katere ne bi imela pod zemljo ali nad njo svoje krme ali kjer se ne bi vsaj čez ulico to-čilo vino; pač pa je mnoga hiša oblagodarjena kar z dvema takima prilikama in je reč vredna, da si jo tuje ogleda in nalašč zaradi nje pride semkaj!

V Zagrebu imam prijatelja Bla-ža, od osmih od dveh dela službo pri financii, poln je nesebičnega za-nimanja za stvar in trjuje ves svoj prosti čas, da drži v natanč-nem pregledu vse nove nastaja-joče vinotočnice, in je njegova sodba o vinih nepristranska, teht-na in temeljita. Povedal mi je, da se ločijo vinotočnice po svojem po-litičnem prepričanju v blokaške, v demokratske in srbijansko ra-dikalne, vmes je tudi kak komu-nistična; toda je dejal, da se vi-nom dosedaj ne pozna političnega prepričanja in cenam tudi ne, kaj-ti — kakor rečeno — Hrvatje so zastran vina in njegove prodaje jako pametni ljudje in je pri vinu vendarle glavna reč njegova ka-kovost in cena.

Pripovedoval je prijatelj Blaž in je vzdihnil, da število vinotočnic v Zagrebu tako bujno narašča, da se ooji, da ne bo več kos vsemu delu in bo skora treba, da pusti službo pri financii in gre v pokoj in se po-polnoma posveti onemu poslu. Zla-sti ko itak ni več za javno službo. Prenategnil se je v službi, je de-jal, in sedaj mu peša spomin. Pri financii pa da je treba izbornega spomina, zlasti za broje, a se mu že dogaja, da včas kak broj po-za-bi ali se v broju zmoti. To je usod-na posledica mnogoletnega pre-napornega dela in, kakor rečeno, bo šel v pokoj!

Kar se pa tiče vinotočnic, je dejal, jih je sedaj toliko, da je v besednjaku že davno zanje zmanjkalo imen in so nove vse brez imena. Samo po ulicah se lo-čijo in po hišnih brojih; kadar ka-tero vino posebno zaslovi, pa za-dočev že goli hišni broj brez ulice in bo vsakdo vedel, kdor ima brigo za stvar, za katero vinotoč-nico da gre.

In potem mi je razodel, da to-čijo najboljše črno vino na broju 10 in to po izredno nizki ceni 36 kron, preko ulice 4 krone ceneje. Toda, je dejal, da se je treba žu-riti, ker zapro že ob devetih in se dobi k vinu tudi lahko preprosti domač prigrizek: kruha in luka.

Bolj draga, pa zato vrlo fina vi-na se dobe na broju 28, muškati po 92 je kakor šampanjec, in če bi ne bilo že v drugi polovici me-seca, je dejal, bi lahko stopila tja.

Tudi broj 110 na dvorišču da je priporočljiv; krčmarici moraš reči milostiva, prostor je razmeroma

ROYAL MAIL

NEW YORK IN HAMBURG
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Orca" "Orbita" "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsakem ožru, najbolj prijetljive potnišnice in glasovite radi komodnosti in — KOMFORTA.
Zdrava, tečna in obilna hrana se servira vsem potnikom na bilo pokritih misah. Družine, zena in otroci imajo posebno pazljivost.
Za področnost se obrnite na naše zastopnike v vašem mestu ali na ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York

kakor vrag za plotom — ves ta čas je seveda počivalo drugo delo!

Zmajal je z glavo in je pripomnil, da tudi na brojih 83, 112 in 5 že dolgo ni bil, kaj bodo mislili o njem! in se boji, da pride v slab glas.

Prijatelj Blaž je res nesebična duša in mi je zapisal vse broje in je dejal, da je dobro, da je človek poučen in ne tava okoli kakor slep po gmajni. Požrtvovalno se je zavzel zame in se ni plašil ne truda ne časa, da mi je nekatere broje razkazal na lici mesta.

In se mi zdi, da sva bila deležna parastosa in luka in tudi železničarskih kap, le brojev seveda ne morem povedati, kje. Broji mi ne gredo, res ne! In prav za prav vesel, da nisem pri financii, ko imam za broje še slabši spomin, kakor ga ima prijatelj Blaž.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopnik kateri so pooblaščen za nabirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".
Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je:
Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00;
za štiri mesece \$2.00; za četrt leta 1.50.
Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California:
San Francisco, Jacob Lausén.

Colorado:
Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yamnik; Pueblo, Peter Cullig, John

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE. POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGO-SLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je svezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1. od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj s denarjem razpolaga. Vseled tega pripravljamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakaznici: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pena) za Združene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek sopot na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vseled tamonjnih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji naenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti, onim, ki bivaajo na delu daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potem brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direktno brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo za natančno pojasnilo ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Zaskam se zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam govorno, zato v vsa morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Na odlašanje, ampak pridite čimprej. Jaz odpravim zastrupljeno kri, mazalje in lise, so telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, celobolest, živčne in bolni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenici, revmatizmi, kateri slabo nade, uradne ure: v ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. večer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. avgusta: Muenchen in Cherbourg in Bremen	16. avgusta: Levithan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Orbita, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Gluck, Cesare, Genoa
2. avgusta: Olympic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Rosso, Genoa; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Zeigeland, Cherbourg in Hamburg	17. avgusta: Sierra Ventana, Bremen
4. avgusta: Taormina, Genoa	18. avgusta: Pittsburgh, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg
5. avgusta: Resoute, Cherbourg in Hamburg; Columbus, Cherbourg in Bremen; Reubell, Cherbourg in Bremen	20. avgusta: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; York, Bremen; Conte Verde, Genoa
6. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Luettow, Bremen; Ohio, Cherbourg	21. avgusta: Arabic, Genoa; Thuringia, Cherbourg in Hamburg
7. avgusta: Belgenland, Cherbourg; Colombo, Genoa; Minnekahda, Cherbourg in Bremen; Wuertemberg, Cherbourg in Bremen	23. avgusta: Olympic, Cherbourg; President Harding, Cherbourg in Bremen; Mount Clay, Cherbourg in Hamburg; Volendam, Boulogne; Dullio, Genoa
8. avgusta: President Wilson, Trent	26. avgusta: Selditz, Bremen
9. avgusta: Homeric, Cherbourg; Lancaster, Cherbourg; President Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Ryndam, Boulogne	27. avgusta: France, Havre; Aquitania, Cherbourg
12. avgusta: Derfflinger in Bremen; Suffren in Havre	28. avgusta: Columbus, Cherbourg in Bremen; Zee land, Cherbourg
13. avgusta: America, Cherbourg in Bremen; Stuttgart, Cherbourg in Bremen	30. avgusta: Homeric, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Orca, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Albert Ballin, Cherbourg
14. avgusta: Mongolia, Cherbourg	

Eno leto
v Jugoslaviji

Sedaj lahko dobite vladno dovolje-žje Združenih držav, ki vam dovoljuje, da ste lahko odošni iz Zdrže-nih držav šest mesecev (kar se la-hko podaljša za šest mesecev, ne da bi bili vsteti v kvoto).

Če ste se odločili za pot v staro domovino, si zajamčite prostor na enem izmed velikih ameriških vlad-nih parnikov.

Tretji razred na teh parnikih ni medkrovi. Čiste, udobne značne ka-bine za 2, 4 in 6 oseb; dobra hrana; uljudna postrežba; veliki krovi; godbeni koncerti.

Vpoštevajte najprej ameriške vladne parnike.

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
ali vprašajte vašega lokalnega agenta
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

Germ, Frank Janesh; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana:
Indianapolis, Louis Rudman.

Illinois:
Aurora, J. Verlich; Chicago, Joseph

Blish; Cicero, J. Fabian; Grandville, Joseph Pershe; Joliet, Frank Bamblich, J. Zaletel in John Kren; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Gertrude Ogrin; Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas:
Franklin in okolico, Anton Seljak.

Maryland:
Kittzmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan:
Detroit, Ant. Janezich in J. D. Judnich.

Minnesota:
Chisholm, Frank Gouze; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gouze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Pov-se; Virginia, Frank Hrvatich.

Missouri:
St. Louis, Mike Grabrijan.

Montana:
East Helena, Frank Hrella; Klein, Gregor Zobec.

New York:
Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masla.

Ohio:
Burberton, A. Okolish, John Balant; Cleveland, A. Bobek, A. Simčič, J. Resnik in Charles Karlinger; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balan in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania:
Ambridge, Frank Jakshe; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdiffe, John Demshar; Conemaugh, Vid Ro-vaushek in J. Brezovec; Claridge, Anton Kozaglov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo Ant. Tauzelj; Export, Louis Supančič; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Petercel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolico, Frank Farenchak; Irwin, Mike Fauschek; Johnstown, John Polane in Martin Koroshets; Luzerne; Anton Osolnik; Lloydell, John Jereb, Mid-way, John Zust; Moon Run, Fr. Ma-ckek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakshe, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakovich; Reading, J. Pezdirc; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Preilich; Willock, J. Petercel.

West Virginia:
Coketon, Frank Kocia.

Wisconsin:
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren; Racine in okolico, Frank Je-lenc; Sheboygan, H. Svetlin.

Washington:
Black Diamond, G. J. Forenza.

Wyoming:
Rock Springs, Louis Taucher.

Poleg gorinavedenih so pooblaščen polbrati naročnino tudi vsi tajniki J. S. K. J.

COSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo
Kdne diravne spomladno odpluje
Otvorjena vožnja znanost
President Wilson — 8. avg. 10. okt.
Martha Washington — 6. sept. 23. okt.
v Dubrovnik ali Trst.
Zelena v rotnost znanost. Nibmih vi-sejev. Vselej te pri bližnjem agentu ali pri
PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

Zastopnik za Milwaukee, Wis. je tudi Joseph Koren. 555 Reed St. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravištvstvo "G. N."

Kako se potuje v
stari kraj in nazaj
v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, pr-ljagi in drugih stvareh.
Pojasnili, ki vam jih semoreme dati vodo naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi pri-poročamo vedno le prvotne par-nike, ki imajo kabine tudi v III. raz-redu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljeni dobiti do-voljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadev-na dovoljenja izdaja generalni na-selniški komisar v Washington, D.C. ter se bo vsak lahko povrnil nazaj v Združene države brez vizeja ame-riškega konzulata zunaj.

Kako dobiti svojce iz stare-
ga kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prej-piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripušeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Prodajamo vozne liste za vse pro-ge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in s-brtnike, pri katerih kupu-jete ali naročate in ste u-njih postrežbo zadovoljla, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vscom

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da ima-jedoviti uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

"GLAS NARODA", THE BEST
JUGOSLAV ADVERTISING
MEDIUM.